

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Registrier sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, augusztus 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vexércsikk: Kavarodások.**
- Szómalomharcz.**
- A kínai bonyodalom.**
- Öngyilkos ügyvéd.**
- Umberto a ravatalon.**
- Bismarck ellenfele meghalt.**
- Borzalmas gyilkosság Aradon.**
- Elzárt magyar kincsek.**
- Egy művészember öngyilkossága.**
- Bortermelők gyűlése.**
- Tárcza: Nyomozás.** Irta: Joseph Montet.
- Regény-Csarnok: Modern Ophélie.** Fordította: Liptai Imre.

Kavarodások.

Arad, augusztus 7.

Világszerte belekavarodtak az események a különben oly csöndesnek ígérkező s majdnem megszokott kánikulai szélcsöndbe.

Umberto király aljas módon véghez vitt meggyilkolása, Sándor szerb király váratlan és sejtetlen házassága a politikai viszonylatokban sokkal nagyobb árnyékokat vetettek előre, semmint azt a könnyen gondolkozó, csak a szenzációk után möhön leselkedő fürdői politikus gondolná.

Umberto halála nagy aggodalmat keltett a hármasszövetség híveinél, ámbátor nincsen semmi okunk kételkedni, különösen a részvétáviratok meleg hangjából következőleg, azon, hogy a világ-béke leg-hatalmasabb támasza: a hármasszövetség az új olasz királyban is megkapja a régi hagyományok ujon fölként apostolatát.

Annál zavarosabb minden diplomatikus nyilatkozat dacára a külpolitikai helyzetnek a gyors változása, a melyet a szerb király házassága teremtett. Igaz ugyan, hogy Szerbiában lassanként beletörődnek Sándor király házasságába. Milán ex-király, ki az első hír vételére haraggal sietett el a karlsbadi fürdőből, hogy Belgrádban rendet csináljon, Bécsben megállapodott, s ott olyan értesítés várta, mely tudtára adta, hogy legjobb lesz, ha nem is megy Belgrádba. Fia, a király rögtön elfogadta lemondását a hadsereg főfelügyelőségéről, Milán híveit elbocsátotta környezetéből, új kormányt is alakított, s általában erélyesen és határozottan viselte magát arra nézve, hogy Masinné asszonyt feleségül veszi. Időközben megérkezett a csár üdvözlése is az eljegyzéshez, de ez a politikai helyzetben fenyegető válságot nem oszlatta el, sőt öregbítette.

Az új kormány minden tagja Sándor királynak belső embere. A főudvari méltóságokat és a hadsereg főtiszteit is bizalmasaival töltötte be. A politikai vétésegekért elítélteknek részint kegyelmet adott, részint leszállította a büntetését annak a három elítéltnak is, kinek legtöbb része volt a Milán ellen elkövetett merényletben.

Nagy feltűnést kelt Gruics Száva tábornok esete. Gruics egy év előtt pétervári követ volt s a múlt év július hónapban a Milán ellen elkövetett merénylet tervezetében részesnek hitték. Gruics Szá-

vát a merénylet után táviratilag Belgrádba rendelték, hogy felelősségre vonják. Gruics azonban nem jelent meg, hanem külföldre ment, Milán megfosztotta tábornoki rangjától s nyugdíját is megvonta tőle. Gruics azóta Abbáziában tartózkodott családjával. Most Sándor király visszahelyezte régi tábornoki rangjába s föltétlen bizalma jeléül újra Pétervárra nevezte ki követnek.

Ez is mutatja a meghasonlást a király és atyja közt. A katonatisztek, kik Milán királyt szerették, csöndesen viselik magokat, de sok beadta lemondását, főleg azért, mert a hadügyminiszter egy alezredes lett. Az udvarnál most azok számítanak, kik a király házasságát helyeslik.

Ezek még mind belső dolgai a kis szomszéd királyságnak, de nagyobb aggodalmat kelt az, hogy az orosz protektorátus karjai közé vetette magát az ifjú király. Mig Milán a mi barátunk volt, addig Sándor az oroszokhoz szit, s az magában hordhatja a legnagyobb bonyodalmak magvát a külpolitikai viszonyokban.

Ha a kínai eseményeket nézzük, ott sem találunk a világ béke szempontjából sok vigasztalót, mert kétségtelen, s az eseményekből levonható tanulság, hogy az európai nemzetek terjeszkedése a többi világrészekben két irányban gyakorolt nagy hatást a politikai helyzetre. Egyfelől fokozta a polgárosult nemzetek egymás ellen való féltékenységét. Mindegyik attól tartott, hogy a többiek elfoglalnak előle

TÁRCZA.

Nyomozás.

Irta: Joseph Montet.
(Franciaából.)

I.

— Ez mégis borzasztó! — kiáltott fel Camille Guilbert, az újságot letéve; — ismét büntény!

— Büntény? Hol? Mikor? — kérdezte Prosper Landry s félretette a menetrendet, amelyben már félóra óta lapozgatott.

— Páris kellő közepén a Continental-szállóban, a boulevard des Capucins-on, délelőtt 10 óra tájban, betörés, négy szurás, hat lövés, és körülbelül félmillió értékű gyémántot lop-
tak el.

- És a gyilkos?
- Megugrott.
- És a rendőrség?
- Nyomoz.

— Mint rendesen, — válaszolta Prosper Landry, a vállát vonva.

Majd hirtelen olyat ütött az asztalra, hogy valamennyi pohár tánczolni kezdett s haragosan felkiáltott:

— Ez már mégis hallatlan, hogy az ember még vasárnap sem pihenhet! Pedig föltett szándékom volt, hogy ma kimenekülök Párisból a zöldbe s két hét alatt töltöm el az estét.

— Ezt még mindig megteheted.

— Megtehetem? Mivé lesz akkor az újságom? Hiszen a helyi hírek rovatát én vezetem s a rendőrfőnöknél is tudakozódnom kell... Gondold csak meg, mi történnék velem, ha a „Diderot“ olvasói holnap reggel nem értesül-
nének kimerítően erről a büntényről s a rendőrség nyomozásának eredményéről!

— Azt ugyis tudhatod, hogy a nyomozás eredménytelen lesz!

— No, és akkor mit mondanának Páris e legjobban értesült lapjának olvasói, ha a holnapi lapban a rendőrség ez újabb kudarcáról legalább is kéthasábos cikket nem olvashatnának? Végre is itt kell maradnom. Isten veletek Chaville és Meudon, Saint-Cloud, Viroflay és a többi kirándulóhelyek!... Igazán milyen szerencsétlen vagyok. Ma vasárnap egy órával később jelennek meg az esti lapok s az első, melyet kezeimbe veszek, arra kényszerít, hogy az ostoba büntény miatt Párisban maradjak!

Prosper Landry kétségbeesetten horgasztotta mellére fejét s a menetrendre bámult. Egyszerre felpillantott:

— Nézd csak, milyen különös!

Főlemelte a menetrendet, hogy jobban meg-
nézze, vajon nem tévedett-e.

— Igen, igen. Ez a vonat Páris—Saint-Lazare-tól Páris—Saint-Lazare-ig megy... ez jó... nem is hittem... az embert éppen oda viszik, ahonnan elindult... Nagyszerű!

Néhány pillanatig gondolataiba merült s aztán mosolyogva szólt!

— Most félhárom, a vonat három órakor indul; még odaérek... Hallod pajtás, — szólt barátjához fordulva, — kitűnő eszmém van!

— Micsoda?

— Kirándulok s egyben a rendőrséget is megtréfálok.

— Hogy-hogy?

— Jer velem az állomásig, majd az uton elmondom.

II.

Negyedóra mulva Prosper Landry már a saint-lazare-i állomás pénztári ablakánál állott.

— Kérek egy elsőosztályu jegyet, Páris — Saint-Lazareba.

A pénztárosnő csodálkozva nézett rá.

Páris — Saint-Lazareba? Hiszen ott vagyunk!

— Azt én is nagyon jól tudom, kisasszony, s mégis oda akarok menni.

Es melyik vonattal, uram? — gúnyolódott a pénztárosnő.

— A háromóráival, kisasszony, mely öt percz mulva indul és Saint-Cloud Marly-le-Roi, Versailles és újból Saint-Cloudon át 6 óra előtt öt percczel engem ide visszahoz. Nos, meg van elégedve tervemmel?

— Föltétlenül. — válaszolt a pénztárosnő, — de ilyen jegy nincs.

— Végtelenül sajnálom, kedves kisasszony, de akkor kénytelen lesz egyet irni.

Mit tehetett, tintával irt egy jegyet, melyre ráírta az arát s a végállomást.

minden értékes területet, azért ki-ki rohamosan igyekezett foglalni.

Ez a mohóság új területek elfoglalásában korunk egyik legjellemzőbb vonása. Anglia és Franciaország Afrika területének nagy részét elfoglalták, úgy, hogy e világrészben tulajdonképp már csak két független állam van: Abesszinia és Marokkó. Felső-Afrika majdnem összeütközésre került a dolog Anglia és Franciaország közt, de végre megegyeztek. Franciaország kapta Nyugat-Afrika legnagyobb részét, Anglia bírja — a német és portugál gyarmatok kivételével — majdnem egész keleti részét a világrésznek. Közép-Afrikában pedig a kis Belgium királya révén, aki a Kongó államnak uralkodója, egy akkora birodalmat, mely a saját területét harminczszorososan felülmúlja.

Az európaiaknak e rohamos előnyomulása, mely köztük a féltékenységet állandóan ébren tartja, még más hatást is idézett elő. Nagy mértékben felköltötte ama világrészek népcineke gyűlöletét az európaiak ellen. Jellegzetes jelenség, hogy az európai nemzetek hatalmi eszközeinek óriási növekedése ellenére is a tengeren túli népek ma már nem viseltetnek azzal a tisztelettel irántuk, mint egy emberöltővel ezelőtt s nem is félnék annyira tőlük.

Igy a mohamedán világ egész óriási területén, mely Kelet-Indiától Afrika nyugati pontjáig terjed s behatol Közép-Afrika csak újabb felfedezett területeire, szünet nélkül forrong az európaiak ellen való gyűlölet s csak az alkalmat várja, hogy kitörhessen.

De nemcsak a mohamedánság, hanem a keresztények által lakott Európán kívüli területek lakossága is bebizonyította, hogy nem akarja magát az idegen járom alá hajtani.

A kubaiak s a filippinók évtizedes harcrai a spanyolok ellen is ezt igazolják. Az amerikaiak kiragadták ez országokat a spanyolok kezéből, de a filippinókkal máig is folyik a harc. A kínai

mozgalom is csak egy újabb láncszem a tengeren túli népek amaz általános törekvésében, hogy az Európa által való legigaztatást magoktól távol tartsák.

Diplomacziánknak tehát ezer oka van a körültekintő figyelemre. — Mi azonban meg vagyunk győződve, hogy kormányaink ébersége el fogja távoztatni tőlünk a veszélyeket, mik egy esetleges háborúval sokáig be nem gyógyítható sebeket ütneek a nemzet és ország élő testén.

(M—D.)

Szélmalomharcz.

Arad, augusztus 7.

Az osztrák iparosok szövetsége és a bécsi kereskedelmi és iparkamara memorandumokat intéztek az osztrák kormányhoz, melyekben keseregve panaszkodnak, hogy az osztrák ipartermékek kizáratnak Magyarországból. Kérik kormányukat, hogy sürgősen lépjen közbe ezen anomália megszüntetése végett s emelje érvényre a paritást, mely ellen Ausztria sohasem vétett. Ezeket a petíciókat, hir szerint, számos hasonló beadvány fogja követni, melyeket gyárilag állítanak elő.

Mindenekelőtt fogadják köszönetünket az osztrák iparosok azért, hogy beadványaikban felsorolják a magyar kormányhoz a hazai iparpartolására való buzdítás terén szerzett érdemeit. Ezen érdemek egyike-másika bizony elkerülte volna figyelmünket, most azonban, miután gondosan egybegyűjtve látjuk, csak azt óhajtuk, hogy ez a „bünlajstrom“ minél inkább s minél gyorsabban gyarapodjék. Az osztrák iparosok köteleke a magyar kormány eme bűneit — szerintünk érdemeit — a következőkben állítja egybe:

A múlt év elején a magyar kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki a palaczk-hitelesítés tárgyában, mely oda lyukadt ki, hogy a palaczk-vásárlók szükségleteiket kizárólag magyar üvegyártmányok beszerzése útján fedezzék. Ezt a rendeletet az év végén a nagyobb fogyasztókhoz intézett újabb bizalmas rendelet követte, a melyben a miniszter a fogyasztók hazafias érzületére hivatkozik. Ha-

sonló történt a magyar gyufagyárak produktumának kelendővé tétele érdekében, mire nézve a budapesti kereskedelmi és iparkamara közvetítette a kereskedelmi miniszter rendeletét, oly módon, hogy felhívta a kereskedőket, miszerint a versenyképes hazai gyufagyárak termékeit folyvást raktáron tartásuk. A kultuszminisztert pedig az osztrák papíripar kiküszöbölésére való törekvéssel vádolja a memorandum. Ez a miniszter ugyanis rendeletet mert intézni az összes tanügyi hatóságokhoz, meghagyva nekik, hogy az állami iskolákban csak kis olyan irkák, füzetek és egyéb tanszerek használtassanak, melyek hazai gyártmányok s melyeken a provenienczia igazolva van. Kikapja a leczkéből a maga részét a magyar pénzügyminiszter is, aki arra figyelmeztette a mezőgazdasági szeszgyárakat, hogy ezek közül csak azok vétetnek figyelembe a kontingens kiosztásnál, melyek összes gyári készületeiket hazai gyárakból szerzik be. Sajnáljuk, hogy a belügyminiszter, igazságügyminiszter és a honvédelmi miniszter ténykedéseit a memorandum nem méltatja, pedig ezek is szerettek már néminemű érdemeket az iparpártolás terén.

Nagy háboru készül tehát ellenünk Ausztriában, mely beleillik szélmalomharcznak is, mivel legsajátabb jogaink konfiskálására irányul. Melyik államnak nem áll jogában a saját iparát fejleszteni s vajjon az osztrák ipar nem dédelgette-e az osztrák kormány s létezik-e Ausztriában egy hivatal, vagy egy elemi iskola, mely papirkészleteit magyarországi papírgyárból szerzi be? Két év előtt a kis Bulgária kormánya rendeletileg hagyta meg az állami tisztviselőknek, hogy privát használat céljára szolgáló öltönyeiket is csak belföldön gyártott szövetekből készíttethetik. Mosolyogtunk ezen különös ukázon — igaz, de senki sem vonta kétségbe a bolgár kormány jogát, hogy az ország iparának fejlesztése érdekében olyan eszközöket választ, minőket célravezetőnek tart. Hát nekünk nincs annyi jogunk, mint Bolgárországnak?

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy nálunk nem kormányoznak ukázokkal, a miniszterek nem intéznek rendeleteket a fogyasztók-

— Négy frank kilenczven czentimes.
A hirdető átadta a pénzt s a váróterembe ment, ahol barátja várakozott reá.

— Ot perczel 6 óra előtt légy itt; azt hiszem lessz min kacagnod. Nézd a pénztároskisasszony mily titokzatosan beszélget az ellenőrrel.

Es valóban, az ellenőr ott állott a pénztárnál.

— Igazán nagyon különös, — mormogta magában s gyanakvólag nézett Prosper Landryra, aki megállás és kiszállás nélkül Saint-Lazareból Saint-Lazareba akar utazni. — Mindenesetre értesitem a rendőrbiztost.

A rendőr azonnal vett egy esti lapot s végigfutotta.

— Kétségkívül, e rejtélyes utas valami gonosztevő, aki ezzel az utjával csak a rendőrséget akarja félrevezetni. Hopp! Talán ez a Continental-szállóbeli gyilkos!

Néhány szót irt egy papirdarabra.

— Adja ezt át, kérem, az állomásfőnöknek! — szólt az ellenőrnek, aki a kezébe nyomott papirdarabkával tova iramodott. A rendőrbiztos pedig villámgyorsan lesietett a lépcsőn, beugrott egy bérkocsiba s a rendőrfőnökségre hajtattott. Tíz percz mulva már az irodában volt, hol egy alacsony, szemüveges ember irogott.

— Thomas ur, — szólt hozzá, — igaz-e, ki kellene valamivel köszörülni a csorbát, melyet az eurei rendőrfőnök gyilkosának sikertelen nyomozása a rendőrség jóhírnevén ejtett.

— Nagyon természetes — felelt a szemüveges emberke.

— Nos, Thomas ur, úgy vélem hogy e hibát mos jóvátehetjük.

S a két ember nagy titokzatosan tárgyalt tovább.

III.

Prosper Landry nagy füstfelhőket eregetett az elsőosztályú kupében, melyben egyedül ült és ábrándozott. Ha olykor-olykor kinézett az ablakon, körülötte minden zöld és kék volt: zöld a rét s az erdő, s kék a derült ég. Ah milyen kellemes volna, ha most itt leheverhetne a fübe s nem kellene azon törni a fejét, hogy milyen cikket írjon a „titokzatos bűntényről“, vagy „a rémes rablógyilkosságról!“ Mily irigykedve nézett azokra a munkásemberekre, akik családjuk körében ott künn sétáltak a zöld ligetekben!

Egyedüli vigasztalása az volt, hogy most, amikor a gyönyörű nyaralók zöld berkei s arnyas lugasai között egy vasuti kocsiba zárva, tantaluszi kinok között tovarobog, jó trefát üzhet azokkal, kik tönkretették az ő vasárnapi kirándulását s minden mulatságát. De vajjon lépre megy-e a rendőrség? Prosper Landry jól ismerte a maga embereit s erősen bizott benne, hogy terve sikerülni fog.

— Saint-Cloud!

Az ajtó kinyílik s belép egy ellenőr. Prosper Landry tüstént észreveszi, hogy az ellenőr gyanakvólag, fürkészőleg néz rá. Atveszi a jegyet, jól megvizsgálja s szó nélkül visszaadja. . . . No most már több mint bizonyos, hogy a rendőrség figyeli!

— Marly-le-Roi! . . .

Prosper Landry kinéz az ablakon, s a peronon két embert lát, akik egymásra tekintenek s az egyik az ő kocsija felé mutat.

— Noisy-le-Roi! . . .

Itt már az állomásfőnök is künn van és észrevétlenül pislog Prosper Landry ablaka felé.

— Versailles! . . .

Egy rendőr lép a kocsiba s erőltetett közömbösséggel foglal helyet Prosper Landryval szemben, aki kénytelen ajkába harapni, hogy el ne nevesse magát s ravaszul mélyen a szemére huzza kalapját, mintha kerülni akarná a rendőr kutató tekintetét. A rendőr pedig remegni kezd, mint a szimatoló eb, mikor a vad nyomára talált.

— Páris—Saint-Lazare!

5 óra 55 percz.

Camille Guilbert már ott várta barátját. — Midőn meglátja, rögtön karonfogja.

— Kedves pájtás — szól suttogva — tiz titkos rendőr várakozik reád.

— Ez pompás! — szól halkán Prosper Landry. Midőn az utcára érve kocsira ülnek, egyszerre három-négy bérkocsi követi őket.

IV.

Prosper Landry nemsokára a rendőrfőnökség épületébe lép s egyenesen a Thomas irodájába nyit.

— Kedves Thomas ur — szólítja meg — szeretnék egyet-mást megtudni a ma reggeli gyilkosságról. Mennyire vannak ezzel a dologgal?

— Kedves Landry ur — feleli a kis emberke, — a gyilkosnak már nyomára akadunk, embereim a sarkába vannak s remélem, hogy néhány percz mulva azt is tudtára adhatom, hogy a gonosztevőt elfogtuk.

E pillanatban lélekszakadva ront be egy rendőr az irodába.

hoz és a kereskedőkhöz avégett, hogy mit vegyenek, illetve mit árusítsanak; rendeletekről tehát nem lehet szó, csupán óhajtatást, buzdítást kifejező leiratokról, melyeknek bár több fogantatjuk lenne. Ezt igazán óhajtanók, mert árustatistikánk — sajnos — azt mutatja, hogy ez év öt első hónapjában az osztrák üveg áru és gépek behozatala a „rendeletek” dacára növekedett, a papír-import pedig csak 5000 mázsával csökkent.

A mi pedig a szélmalomharcz célját illeti, biztosítjuk a memorandumozó urakat arról, hogy ezt a célt nem fogják elérni, azaz a magyar kormányt a hazai ipar pártolására való buzdítástól, a fogyasztókat a hazai iparcikkek vásárlásától nem fogják visszaretenteni. De egyet a háborgó osztrák iparosok elérhetnek memorandumukkal; azt, hogy a máris megunt gazdasági köteléket végleg meguntatják velünk és hogy a szélmalomharcz csak kintartóakká tesz bennünket hazai iparunk pártolásában.

A kínai bonyodalom.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 7.

Mi ujság Kinában?

— Hát az a kérdés, hogy páros, vagy páratlan számú hírek érdekelnek.

Hogyan?

— Mert a páros számú táviratok szerint a követek élnek, esznek-isznak, a kínai fegyverek már meg is rozsdásodtak. A páratlan számú táviratok szerint dörögnek az ágyuk, ropognak a puskák, és a követek csontjai már porladozni kezdenek.

Ha százszor olyan komoly ügy is a kínai bonyodalom, de ez a kis párbeszéd sem tréfa. Nincs az eseményeknek olyan mozzanata, amelyhez a legellentétebb távirati jelentések egész raja ne fűződnek. A követségek sorsáról minden hír komikusan hangzik. A távirati ügynökségek hajmeresztő részleteket közöltek a pekingi vérfürdőről, de közbe-közbe meg-

— Thomas ur — szól, homlokáról az izzadságot törülgetve — különös dolog történnelünk! A rablogyilkos itt van!

— Hol?

— Itt, a rendőrfőnökség épületében, mindenütt a sarkában voltam és jól láttam, hogy ide jött be.

Most hirtelen észreveszi Prosper Landryt s hevesen felkiált:

— Ni, ni! hiszen itt van!

— Ki?

— A gyilkos!

— Szamár! — szól Thomas s ingerülten ugrik fel székéről. — Valószínűleg összetéveszti ezt az urat valakivel.

— Oh nem! Ezt az urat követtem Versailles-től idáig.

— Hogyan, Landry ur, hát ön utazott Saint-Lazare-től Saint-Lazareig?

— En.

— És miért?

— Csupán egy kis sétakocsizást tettem.

— Különös gondolat!

— Nagyszerű gondolat. Mondhatom pompásan mulattam.

— Az meglehet, de azt határozottan állíthatom, hogy még senkisémet tréfált meg ily gonoszul. Csak valahogy a rendőrfőnök fülébe ne jusson a dolog.

Pedig az is megtudta, mert az egész kaland másnapra részletesen le volt írva a „Diderot”-ban.

A Continental-szállóbeli gyilkost pedig azóta még mindig „nyomozza” a rendőrség.

nyugtattak, hogy semmi baj, a követeknek jó dolguk van. Ma már csak a körülforog a hír, hogy kapnak-e enni, vagy sem. A háborúról egyszer azt ujságolják, hogy mentül előbb megszűnik s az összes jelentések olyan semmitmondó hadi mozdulatokról tanuskodnak, amelyek az általános leszerelést sejtetik. De annál vérmesebb a rákövetkező távirat, amely heves ütközetekről, harczi kiáltványokról és politikai gyilkosságokról ad hírt.

Az ellentétes táviratok most egy újabb középpont körül is kezdenek forogni, az öreg Li-Hung-Csang körül. Egyszer békéltet, másszor ravaszodik; egyszer öngyilkos, másszor föltámad; majd megölik, de aztán mégis életben van.

Hát olvassuk és válogassunk köztük: melyiket kellemesebb elhinni.

(A követek „jól vannak.”)

London, augusztus 7. Az alsóház tegnapi ülésén Brodrick parlamenti államtitkár felolvasta a cungli-jámennek egy július 30-án kelt táviratát, a melyet a kínai követ adott át s a mely ezt mondja: *Az idegen követek mind jól vannak. Ismétlen élelmiszereket szállítottak nekik. Az idegen követek nagyon barátságosan érintkeznek a kínai hatóságokkal. A követeknek fedezet alatt Tiencinbe való átkísérére dolgában a tárgyalások sikeres befejezését reméljük, de ellenségeskedésnek Tiencinben való megújulása miatt a követeknek szóló sifferes táviratnak továbbítását nem tartjuk kívánatosnak.*

(A követek éheznek.)

London, augusztus 7. Pekingből érkező jelentések szerint a cunglijámen megszüntette a követek élelmezését s így a követségek tagjai inséges nyomornak néznek elébe.

London, augusztus 7. A Daily Mail jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: Az itteni angol konzulátus védelmére tábori ágyukat szállítottak partra.

(A szövetségesek Peking felé nyomulnak.)

London, augusztus 7. Brodrick felolvasta a tiencini angol konzulnak egy e hó 4-én kelt táviratát, a mely szerint az odaváló japán konzul augusztus 1-ig terjedő híreket kapott a japán követségtől. A konzul távirata egyúttal azt jelenti, hogy a szövetséges hadak augusztus 4-én megkezdték előnyomulásukat.

(Kína pártolja a hittérítőket.)

London, augusztus 7. A Times jelenti, Sanghaiból tegnapi kelettel: E hó 2-án rendelet jelent meg, a mely közhírré teszi, hogy *az idegen kereskedők és hittérítők nem felelősek az északi zavargásokért és megparansolja, hogy a benszüllött keresztényeket oltalomban részesítsék.*

(Új kínai lázadás.)

London, augusztus 7. Seymour tengernagy fölszólította a Csingtiangban lakó angol alattvalókat, hogy mennél előbb hagyják el a várost, mert a kínaiak között új lázadás van kitoróban.

(Li-Hung-Csang szabadságot kapott.)

London, augusztus 7. Li-Hung-Csang betegsége miatt husz napi szabadságot kapott és fölkérte a pekingi kormányt, hogy pihenése alatt az ő nevében folytassák az európai hatalmasságokkal megkezdett tárgyalásokat.

(Betegek és sebesültek ápolása.)

Pétervár, augusztus 7. Khabarovszkából jelentik 3-iki kelettel: Khabrinból és a kínai északi vasut mentén lévő más községekből a hatóságok intézkedésére gőzhajók idejöttek a vasut hivatalnokai és munkásai családjaikkal egyetemben, összesen körülbelül 6000 személy, köztük 44 sebesült és 35 beteg. A főköormányzó bizottságot küldött ki élelmezésükre és elszál-

lásolásukra. A kínai vasut igazgatósága 5000 rubelt adott arra a célra, hogy betegek és sebesültek ápolására ambulanciát létesítsenek és lakásokat építsenek. A betegeket és sebesülteket katonai kórházakban helyezték el.

(Meggyilkolt kormányzó.)

London, augusztus 7. A Times-nek jelentik: *Juantikájt, Santung kormányzóját, ki a béke barátai közé tartozott, a boxerek boszúból törrel meggyilkolták.*

(A császárné uralkodik.)

Köln, augusztus 7. A Kölnische Zeitungnak jelentik: Az özvegy császárné, a ki gyűlölköje minden európainak, még mindig uralkodik és a hatalom birtokában van. Ő bizta meg a főparancsnoksággal Li-Pung-Henget, a ki híres az idegenek elleni gyűlöletéről.

TÁVIRATOK.

Szerbia és Törökország.

Konstantinápoly, aug. 7. (Saj. tud. táv.) Mijatovics szerb követ tegnap értesítette a portát, hogy az új szerb kormánytól azt az utasítást kapta, hogy azonnal kezdje meg a tárgyalásokat a portával végleges kereskedelmi szerződés kötése végett. A követett utasították, hogy a tárgyalásokat maga vezesse.

A sah elleni merénylet.

Páris, augusztus 7. (Saját. tud. táv.) A lapok jelentése szerint a letartóztatott Valette anarchistát néhány nap múlva valószínűleg szabadon bocsátják, mert Salsón merényletében való bűnrészessége nem bizonyult be.

Öngyilkos ügyvéd.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 7.

Budapesten a csöndes Rottenbiller-utcának ma délelőtt szenzációja volt. Egy nyugalomba vonult ügyvéd föbelötte magát és szörnyet halt. Az esetről a következőket táviratozza tudósítónk:

A Rottenbiller-utca 3 sz. a levő ház első emeletén levő uri lakást ez évi május elsején kibérelte dr. Poldesz János szegedi születésű 51 éves magánzó, a ki ezelőtt a vidéken folytatott ügyvédi gyakorlatot. Mint beteges ember hagyta félbe az ügyvédséget s mint jó módu agglégény töltötte napjait. Nővére Hoffmann József vasbutorgyáros felesége a Rottenbiller-utca 9. sz. a levő házban lakik, s hogy közelében lehessen, két év előtt a Rottenbiller-utca 4 sz. a. bérelt lakást, a honnan azután átköltözött mostani lakásába.

Mint agglégény gazdaasszonyt tartott, s ez látta el az öreg urat. Ma reggel 9 óra tájban behívatta gazdaasszonyát, Fehér Ilonát, azzal, hogy menjen el a vásárcsarnokba, s szokása ellenére csirkéket süssön ebédre a borju szelet helyett. A takarítónő el is ment s bevásárolta a mondottakat s úgy fél 11 óra felé tért vissza a lakásra.

Míg ő odavolt, a házmesternét elküldte Hoffmann butorgyárhoz, hogy onnan egy inast küldjön, a ki majd egy levelet visz el. A fiu megjött s az öreg ur átadta neki a levelet, a melyet sógorának címzett.

A takarítónő a butorgyárossal egyidőben érkezett a lakáshoz, melynek ajtaja azonban be volt zárva. Hoffmann tudta a szerencsétlenséget, mert Poldesz értesítette őt a levélben öngyilkosságáról, amiért is betörtette az ajtót s behatolt a lakásba.

Rémes látvány tárult eléjük. Poldesz a hálószoba szőnyegén feküdt arczczal a padló-

nak, óriási vértócsa közepette, mellette a kilencz milliméteres revolver. Rögtön orvost hívtak, értesítették a mentőket is, de természetesen minden fáradság hiábavaló volt, — az ügyvéd meghalt.

Poldesz valószínűleg hőrről bevont karoszkékében ülve lőtte a gyilkos golyót a szájába, mely koponyája tetején jött ki, s úgy bukott a padlóra. A szerencsétlen ember végrendeletet s egy a rokonságához intézett levelet hagyott hátra, a melynek borítékán csak e két szó volt olvasható:

— Isten veletek!

Az öreg u., mint mondják, gyógyíthatlan betegségben szenvedett s ez adta kezébe a gyilkoló szerszámot.

Természetesen a ház előtt óriási tömeg verődött össze, a melyet a közeli lovasrendőrök szorítottak vissza. Poldesz holttestét délből szállították a bonczoló intézetbe, a mire azután a tömeg is eloszlott.

Umberto a ravatalon.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —
Arad, augusztus 7.

A temetés előkészületeibe, a gyász hangjaiba komoran beledörg egy újabb üzenet, a mely az anarchistáktól származik. Szól a világ hatalmasságainak, szól a koronás főeknek, szól mindazoknak, a kik a modern társadalom képviselői gyanánt szerepelnek. Valamennyit *hallal fenyegeti ez az üzenet* és kikiáltja a világnak, hogy beszélhet a megfélemlített, iszonyatba és rettegésbe esett társadalom, a mit akar: a jövő az anarchistáké.

Rettenetes hőstett ez. A világ már rég tisztában van azzal, hogy a tűz és éj fiai, a sötétség torzalakjai nem nézik játéknak azt, a mit hirdetnek. Csupa merő üres szócséplés ugyan, a mit a társadalom felforgatásáról, koronák hullásáról, az államok eltűnéséről beszélnek. Mert az egyes államfők legyilkolása nem vonja maga után az intézmények bukását.

Umberto király ma egy hete halt meg s egy hét óta már egy másik király ül az olasz trónon. Az egyéniségek ott a trónok szédítő magasságában változhatnak, egyik király és császár után a másik: de az intézményeket bombával, törrel, pisztolylyal nem lehet megölni. Legfőleg a véres bünkrónikákat gazdagítják az elvetemültek, de célzott sohasem érnek el. Es így hiába hirdetik, hogy az ő módszerük csalhatatlan, a mikor azt mondják, hogy eszközük a puská és pedig „nem az utcán, hanem ablakból.” Ez az utóbbi kifejezés zavaros és homályos ugyan, de ki keres logikát az örületté fajult gonoszságban.

A gyászszertartások és a temetés előkészületeiben, egyébként egy másik jelenség is szembetűnővé válik, a mely az olasz politikában látszik megnyilvánulni. Mintegy észrevételül közeledik egymáshoz a Vatikán és Quirinál. A pápa igen nagy előzékenységet tanusít a gyászborult savoyai ház iránt, a mit az hasonló előzékenységgel viszonz. Az olasz sajtóban innen is, tulnan is még folyik a harc a régi ellenfelek között, de távolról sem olyan vehemensen, mint eddig. Vajjon fordulat előtt áll-e a Quirinál és Vatikán politikája? Sokan kételkednek benne; sokan hisznek benne. A közel jövő bizonyára ezt is világossá teszi.

Ma érkezett távirataink a következők;

Eskü az új királynak.

Róma, augusztus 7.

A királynak a parlament előtt való eskütétele után fel fogják szólítani a sze-

nátorokat és képviselőket, hogy testületileg tegyék le az esküt.

A Bresci-család.

Róma, augusztus 7.

Bresci testvérét, Lorenzo Brescit és sógorát *Marocci*, továbbá *Gabriello Livi* és *Emilio Braga* anarchistákat tovább is fogva tartják. Mindannyian Prátóba valók és úgy látszik, tudomásuk volt a merényletről. Lorenzo Bresci azt vallotta, hogy testvére Prátó mellett egy mezőn gyakorolta magát a revolverlövésben.

Küldöttségek a temetésen.

Pétervár, augusztus 7.

Nikolajevics Péter nagyherceg és *Nikolajevna Milica* nagyhercegné, az olasz királyné testvére, Umberto király temetésére Rómába utazott.

Bécs, augusztus 7.

Rainer főherceg Rómába utazott, hogy a királyt Umberto király temetésén képviselje. Ma reggel Rómába utazott a 28. gyalogezred tiszti küldöttsége is.

Letartóztatott anarchisták.

Termi, augusztus 7.

Ma öt anarchistát tartóztattak le, a kik közül ketten ellenszegültek a rendőrök fölszólításának és támadólag léptek föl. Egy rendőrt törrel agyonszúrtak, egy másikat veszélyesen megsebesítettek. A rendőrök azonban megkötözték őket és a törvényszék börtönébe szállították mind az ötöt. Az anarchisták eredetileg hatan voltak, de a rendőrök megjelenésekor az egyiknek sikerült elmenekülni.

Trieszt, augusztus 7.

Egy lakatost és egy pinczért letartóztattak, mert helyeselték Umberto király meggyilkolását. A lakatos kijelentette a rendőrség előtt, hogy ő *semmit sem fog vallani*, tehát előre figyelmeztet minden bíróságot, hogy ne is kérdezzenek tőle semmit.

Umberto vagyona.

Róma, augusztus 7.

Umberto király végrendeletét eddig még nem találták meg. Mondják, hogy vagyont *III. Viktor Emanuel*, az új király örökl. A vagyon állítólag *huszonkét millió lira* értékű.

Bresci mindent bevallott.

Róma, augusztus 7.

Bresci ma teljes és minden részletre kiterjedő vallomást tett börtönében. *Megnevezte összes czinkostársait* és részletesen elmondta, hogyan tervezgették a király meggyilkolását.

E vallomásra Brescit a *kényszerzubbony* bírta rá. Naponként 10 órát kinlódott benne s e miatt az utóbbi napokban már többször készült tettének bevallására. Akárhány izben éjnek idején bekérte magához a fogház igazgatóját, hogy menjen hozzá, mert vallomásokat akar tenni, hogy könnyítsen a lelkiismeretén. De mikor az igazgató megjelent a börtönben, meggondolta magát és azzal kezdte, hogy semmi mondanivalója nincs.

A kényszerzubbonyt azonban nagyon nehezen tűrte. Ma végre ismét fölment a fogházigazgatónak, hogy sürgősen vallani akar. A mint az igazgató megjelent, Bresci kijelentette, hogy most komolyan vallani fog, de csak azzal a föltétellel, ha a kényszerzubbonyból kiszabadítják és nem teszik többé bele. Mire a fogházigazgató ki is szabadította és Bresci beváltotta ígéretét.

Miután mindent bevallott, kérésére megengedték neki, hogy feleségének levelet írjon Amerikába.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Sötét titok, színmű.
Csütörtök: Kurucz fura, népszínmű.
Péntek: Szünet.

* A *szókimondó asszonyság Párisban*, mint jelentik, tegnap került *ötszázadikszor* előadásra. Az előadás után színészek és újságírók bankettet rendeztek.

Bismarck ellenfele meghalt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —
Arad, augusztus 7.

Berlinből Németország egyik legérdekesebb politikai egyéniségének halála hírére telegrafálják. *Liebknecht* Vilmos, a német szocialisták híres vezére meghalt Berlinben, 74 éves korában. Az öreg szocialistavezér halálát szívzselhűdés okozta.

Liebknecht 1826-ban született Giessenben s ott kezdte meg tanulmányait, majd a berlini és marburgi egyetemeken klasszikai nyelvészettel és bölcsészettel foglalkozott. Politikai szereplése 1848-ban kezdődött. A mozgalmas idők Badenban érték s Liebknecht a forradalmi párthoz csatlakozott. Ez első szereplésért kilencz hónapi fogházbüntetést szenvedett, ez azonban nem riasztotta el a cselekvés teréről. Újabb mozgalom keletkezett, a mely szintén kudarcot vallott s ekkor Liebknecht Angliába, majd Svájcba menekült, a honnan csak 1862-ben tért vissza. Hazájába érve hírlapírással kezdett foglalkozni, de ez is bajba keverte. Szocialisztikus izgatásaiért 1865-ben kiutasították Poroszországból s Lipszében telepedett le, a hol szerkesztője lett a *Demokratisches Volksblatt*nak.

Ettől fogva még jobban nőtt szerepe a német politikai életben. 1872-ben felségsértés miatt 2 évi börtönre ítélték, a mit Hubertusburgban töltött ki s fogsága alatt (1874-ben) megválasztották a német birodalmi gyűlés tagjává.

Később a *Vorwärts* cz. lapot szerkesztette s lapjában többször kimutatta, milyen nagy ellensége a porosz állameszmének. Fanatikus poroszgyűlölete mellett különös megtiszteltetés érte. 1888-ban Berlinnek, a porosz fővárosnak egyik választókerülete megválasztotta a birodalmi gyűlés tagjául s attól fogva máig képviselte a kerületet.

A szocialista vezér ki nem jött a felségsértési pörökből. Hat évvel ezelőtt egymásután két pöre volt, egyikben fölmentették, a másik esetben pedig a német birodalmi gyűlés nem függesztette föl mentelmi jogát. Egy évvel utána, 1895-ben a Boroszlóban tartott szocialista kongresszuson ismét élesen kikelt a császár ellen, de ekkor rajtavesztett. Négy havi fogságot kellett érte szenvednie 69 éves korában.

Liebknecht különösen mint *Bismarck* ellenfele nagy szerepet játszott Németország történetében.

Borzalmas gyilkosság Aradon.

(Holttest a ládában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

A csendes nyári egyhangúságban borzalmas bűnügy szolgáltatott beszéd tárgyat a mai nap folyamán. A dolog minden részlete, mint ha csak mesterségesen állították volna össze, olyan hátborzongató. *Meggyilkoltak egy öreg asszonyt*, kinek iszonyuan összevert, összeszurkált holttestét az élőviz-csatornában találták meg.

A meggyilkolt öz. *Jemlich* Károlyné, 60 éves asszony, kit *fiának*, a magyarosított nevű *Szikra Károlynak* szeretője ölt meg Sárosy-utcza lakásán. A gyilkosság még tegnap délután történt s éjjelig a holttest egy ládában vándorolt a fél városon keresztül. Hogy az eset borzalmasága teljes legyen, a gyilkos szerető azt vallja, hogy szörnyű tetteére az öreg asszony tulajdon fia bujtotta fel.

A gyilkosság részletei a következők:

Holttest az élőviz-csatornában.

Tegnap este fél 10 órakor Szikra Károly szabósegéd megjelent a városházán Kovács Antal ügyeletes rendőrhadnagy előtt és jelentette, hogy az anyja, öz. *Jemlich* Károlyné délután óta eltűnt. Kérte a rendőrhadnagyot, ha nyomára akadnak az öreg asszonynak, tudásuk vele. *Jemlich*nének nyomára is akadt a redőrség, de igen borzalmas formában.

Ma kora reggel az élőviz-csatornának a Vágóhid melletti részében, a vízben egy emberi alakot vettek észre az arra járó cigányok. Lementek a parton s látták, hogy egy női holttest fekszik az alacsony vízben, mely igen rossz szul őrizte titkát, úgy hogy a nőnek egész háta kilátszott. A csatorna mellett hamarosan nagy tömeg verődött össze s a Kossuth-utcza posztot álló rendőr is értesült a dologról, melyet azonnal tudatott a redőrséggel.

Kovács Antal rendőrhadnagy *Tisch* Mór dr. kerületi orvossal reggel 7 órakor kiment a színhelyre. A vízben talált nő idős, szegényebb sorsu asszonynak látszott, megnézték, azonnal látták, hogy itt nem egyszerű szerencsétlenség vagy öngyilkosság esete forog fenn, mert az asszony *fején és arcán külerőszak nyomait észlelték*. A megejtett hullaszemle alkalmával a fejen erős ütést, az arcon és mellen szurásokat láttak, melyek bizonyították, hogy itt bűntény történt.

A jelentés után, melyet Szikra az este a redőrségen tett azonnal az eltűnt öreg asszonyra gondolt a rendőrhadnagy és megkereste a szabósegédet. Ez a holttestben csakugyan anyjára ismert.

A láda titka.

Ekkor *Greén* Nándor alkapitány a bűnügyi osztály vezetője vette át az ügy vezetését és megkezdte a bűnügyi nyomozatot. Több detektívvel a helyszínre ment s itt igen hamar nyomára jött a gyilkosnak. Tudomására jutott, hogy a közeli Vágóhid-utcza 16. számú házában udvarán egy nagy utazó láda áll, melynek a belseje véres és vértől átázott ruhák vannak benne.

Az alkapitány erre elment a nevezett helyre s meggyőződött a dolog valóságáról. A 130 centiméter hosszú láda belső falát vér mocskolta be, ugyszintén a benne lévő két ágyterítőt s egy férfi kabátot.

Greén kihallgatta azután a házbelieket, hogy miként került az udvarra a láda. Az vallották, hogy a szomszédos, 15. számú házból hozta oda ma reggel egy nő s kérte, engedjék, hogy rövid ideig otthagyhassa. Mikor megengedték,

elment s nem tért vissza többé. A szomszédokban, a Vágóhid-utcza 15. számú házból többet tudtak a dologról. Oda tegnap délután fél 5 órakor hozta a ládát egy fuvarossal *Borbély* Anna mosónő. A házból lakó rokonait megkérte, hogy vigyázzanak rá, azután eltávozott. Este 8 órakor visszajött egy taligával s a ládát rárakva, elvitte. Azt mondta, hogy a Borona-utczába viszi. Éjjel fél 11 órakor ismét visszatért, s a ládát, melyet taligáján hozott, újra letette az udvarra s haza ment. Ma reggel 7 óra előtt megjelent a háznál, hol rokonai arra kérték, vigye el a ládáját, mert valaki meghalt a házból s a temetési elfoglaltság közben nem vigyázhatnak rá. Erre a mosónő átvitte a ládát a szomszédba, a 16. számú ház udvarára, hol azután felfedezték annak titkát.

A 15. számú ház lakói nem tudták, mit rejt a láda, de annyit láttak, hogy mikor a fuvaros hozta, meg amikor *Borbély* Anna este 8 órakor elvitte, igen nehéz volt. Mikor azután fél 11 órakor visszahozta, egész könnyűséggel emelte le a taligájáról.

Greén alkapitány a vallomások után, melyek arra engedtek következtetni, hogy a ládában vihették az előbb meggyilkolt öreg asszonyt az élőviz-csatornába, a ládát lefoglaltatta és a városházára vitette.

A gyilkos.

Igen valószínűvé vált ezek után, hogy *Borbély Annának*, ki különben *Szikra* (*Jemlich*) szabósegédnek, a meggyilkolt öregasszony fiának szeretője, nagy szerepe van a gyilkosságban.

Greén, ki már időközben gondoskodott, hogy a mosónő elővezetessék, az eredményes helyszíni nyomozat után visszatért a városházára s itt *Borbély* Annát kihallgatta. Másfél óráig tartott a vallatás. A mosónő eleinte semmit sem akart tudni a dologról, míg az elébe tartott bizonyítékok sulya alatt bevallotta, hogy ő gyilkolta meg özvegy *Jemlich Károlynét*. Az öregasszonyt tegnap délután 3 órakor Sárosy-utcza 2. szám alatt lévő lakására csalta s ott egy nehéz sodró-fával fejbe vágta, majd késurásokkal megölte. Azután, hogy bűnét leplezze ládába dugta a holttestet s elvitette kocsin a Vágóhid-utcza házába, onnan pedig este 8 óra után az élőviz-csatornához, hol a holttestet a vízbe dobta.

A gyilkosság indokául azt mondja, hogy az öregasszony nem akarta, hogy fia feleségül vegye s e miatti bosszujából ölte meg. *Borbély* Anna azt vallja, hogy tetteére kedvese, a meggyilkolt fia bujtotta fel.

A mosónő lakásán megejtett kutatás alkalmával megtalálták az említett sodrófát, mely csupa vér volt, azonkívül vér áztatta a szoba szőnyegét és padozatát is.

A gyilkoson egy csepp megbánás vagy lelkiismereti furdalás sem látszott. Nyugodtan vallott, s közömbös arcczal ment a kihallgatás után a redőrség földszinti czellájába, hol elzárták. Délben azután elveszítette nyugodtságát, még pedig nem egyéb okból, mint hogy éhes lett.

— *Adjatok valamit enni* — fordult a rendőrhöz.

Mikor a fogház felügyelő egy tányér gulyást adott neki, olyan lelki nyugalommal s jó étvágygyal ette meg, mintha, ahogy máskor szokta, a mosó teknő mellől ült volna ebédhez.

A fiu mint „bűnrészec.”

Borbély Anna 25 éves, elvált asszony. Férje *Pomucz* György volt, ki egy időben bevont katonai gyakorlatra s ekkor az asszony megszökött tőle s összeállt a 24 éves *Szikra* Károlyllyal. Szikra egy aradi szabóüzlet tulaj-

donosnál dolgozott, mint segéd, az asszony pedig ugyanott szakácsnő volt. Ez a viszony más fél év előtt kezdődött s az asszony, ki leány korában csinos nőszemély volt, mikor szeretőjétől gyermeke lett, igen megcsunyult. A szabólegény nyel mindenképen el akarta vettetni magát, de a fiatal ember anyja ellenezte a házasságot. E miatt sok veszekedés esett közöttük, főképen az utóbbi időben és Szikra az anyját szidalmazó asszonyt el is verte néhányszor.

A fiatal ember ilyen formán inkább az anyjához huzott, mint a kedveséhez s alig képzelhető, hogy ő bujtotta volna fel a gyilkosságra. Különben is szerette az anyját s a szegénységben élő öreg asszonyt saját keresményéből segélyezte. A szabó üzletben szelid, jólelkű embernek ismerték s lehetetlennek tartják, hogy anyja meggyilkolásában legcsekélyebb része is lenne. Tegnap délután, abban az időben, mikor a gyilkosság történt, a szabó legény füttyörészve dolgozott az üzletben. Egyik tulajdonos megkérdezte tőle:

— Hogy van *Jemlich*?

— Van szerencsém bemutatni magam: *Szikra* Károly vagyok — mondta tréfás pózzal, arra czélozva, hogy nevét a napokban megmagyarosította.

Bizony páratlanul bestiális természet kellene ahhoz, hogy valaki így viselkedjék, ha tudja, hogy éppen akkor ölik meg az anyját.

Szikrát, ki vézna, rőt haju ember, többször kihallgatta *Greén* alkapitány, de nem tudott a szörnyű dologról semmit mondani. Szeretőjének ellene tett vallomása azonban olyan súlyos, hogy fogva kellett tartani.

A meggyilkolt holttestét a halottas házból, hová még reggel elszállították, a délután folyamán felboncolták a törvényszéki orvosok.

A vizsgálatot *Greén* alkapitány tovább folytatja a bűnügyben, amilyen véres, borzalmas természeténél fogva régen nem fordult elő Arad bűnkrónikájában.

HIREK.

Elzárt magyar kincsek.

— A párisi kiállítás titkaiból. —

Lenkei Lajos íróársunk, a *Pécsi Napló* szerkesztője Párisból igen szép tudósító tárczát írt haza, elmondván a párisi életből sok érdekes dolgot, de különösen a magyar kiállítással foglalkozik. Ő is megerősíti panaszával és kritikájával azt, amit mi már többször megírtunk, hogy a rémitő drága magyar kiállítást alig lehet megközelíteni.

Ismerünk Párisból hazaérkezett aradiakat is, akik afölötti bosszuságukban, hogy a magyar kiállítást zárva találták, meg se tekintették azt. Eljöttek haza anélkül, hogy a párisi magyar kiállítást látták volna. Most e rről a botrányról *Lenkei* is megemlékezik a tárczájában a következőkben:

A magyarok sem érkeztek oly nagy számmal, mint itt várták, de talán a gabona értékesítése után megindul ide a magyar földről is a magyar pénz kivitele Párisba, egyébrek itt Magyarországról amugy sincs kelete. Kivételt képeznek mégis a pécsi Zsolnay-gyár gyönyörű dolgai, melyek itt nagy feltűnést keltenek és a szegedi paprika, melyet a Restaurant Hongroisban kínál egy szépszemű elzászi leány.

Talán akadt volna már vásárló a magyar épület valamely érdekesebb látnivalójára is, de ez az építészeti szempontból gyönyörű, magasan kiváló épület, melynek belsejében is más értékek vannak muzeumaink, az udvar, egyházmegyék tulajdonából felhalmazva, nem

igen közelíthető meg a nagy közönség részére, mert biz az még most is *zárván van*; oda ember fia csak jeggyel mehet be és mikor mi szombaton déli 12 és egynegyed órákor megnyomtuk a csengőt és a kapu feltárult előttünk, nem kis meglepetésünkre azt *azonnal be is zárták* orrunk előtt, mert nagy tisztogás volt, mely hetenkint ismélődik és két egész napig tart, amikor még belépőjeggyel sem lehet bejutni. Ez is magyar különlegesség, pedig ugyancsak szép pénzbe kerül Magyarországnak a párisi világkiállítás és egy állam sem szervezett oly nagy személyzetet, oly nagy kormánybiztosságot mint mi!

De azért legalább arról gondoskodhattak volna, hogy miként minden külön csarnok, melyek közül nem egyben a mienknél tán még jelentékenyebb értékek vannak főlhalmozva, kellő személyzettel gondoskodhassék az ellenőrzésről, mert az merő abszurdum, hogy a kiállítás látogatói, akikre legyőzhetetlen földadatot ró ennek a határral nem bíró kiállításnak megtekintése, hosszú utat tegyen a kormánybiztosság helyiségeibe, hogy ott a belépésre jogosító jegyet szerezzék magának.

Ez a rendkívül értékes csarnok tehát békében marad és szerencsésen elkerül az emberáradat. Csak azt szeretnők tudni, miért állították akkor föl és miért kellett erre annyit költeni?

— **A király születésnapja.** Az aradi nemzeti szövetség impozáns ünnepséggel üli meg a király 70-ik születésnapját. Az előestén, mikor a várost, a régi szokáshoz híven, kivilágítják, lampionos szerenádnak lesz, melyben a helybeli összes dalárdák részt vesznek. A születésnap délelőttjén lefolyó ünnepség programja még nincs megállapítva.

— **Kastély a királynak.** *Eszékről* jelentik, hogy *Majláth* László gróf *Miholjácson* egy pompás palotát építtet, mely a jövő évben fog elkészülni. A palotát a leghiresebb építészek tervezik. Az új palota első lakója *Ferencz József* király lesz, aki az 1901-re tervezett őszi hadgyakorlatok alkalmával több napig fog *Miholjácson* tartózkodni.

— **A város közgyűlése.** Aradváros törvényhatósági bizottsága augusztus havi rendes közgyűlését holnap, *szerdán* délután 4 órákor tartja meg.

— **Szabadságolások a megyénél.** Aradmegye mai közigazgatási bizottsági ülésén a következő tisztviselők nyertek szabadság időt: *Páris* Gábor világi főszolgabíró hat hétre, *Borsos* Géza borosjenői főszolgabíró négy, *Kultsár* István árvaszéki számvevő négy, *Rózsay* Pál árvaszéki kiadó három, *Rácz* Ferencz árvaszéki irattárnok négy hétre, *Bora* György árvaszéki iktató két órára.

— **Rothschild a román zsidókért.** *Rothschild* Albert és *Nathaniel* a kivándorló román zsidók számára az *Allianze Israelita* bécsi fiókjánál ötvenezer koronát adományoztak.

— **Új segéd-tanfelügyelő.** Megirtuk, hogy *Balogh* Sándor volt aradi segéd-tanfelügyelőt a vallás és közoktatásügyi miniszter Kolozsvárra helyezte át. *Varjassy* Árpád tanfelügyelő a mai közigazgatási bizottsági üléseken bejelentette, hogy az új segéd-tanfelügyelő *Kovács* Lajos okl. tanító, ev. ref. lelkész lett.

— **Közügylési vonat.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága tudatja, hogy csanádvarmegye rendkívüli közgyűlése alkalmából, folyó hó 11-én az 1. számú személyvonat kivételesen *Aradról* fog közlekedni. A vonat *Aradról* reggel 5 órákor indul.

— **Az aradi hnszárak Nagy-Kikindán.** Az Aradon állomásozó 3. számú gróf Hadik huszár-ezred tegnap kezdte meg ezredgyakorlatait N.-Kikindán *Kaffka* Ignác ezredes, ezred parancsfelügyelője alatt. Az ezred egy százada teljes fel-

szereléssel a Tiszán átkelési gyakorlatokat végeztet. Az ezred-gyakorlatok f. hó 18-ig fognak tartani.

— **Egy havi közigazgatás.** Aradmegye és Aradváros közigazgatási bizottságai ma tartották rendes havi üléseiket, melyeken *Fábián* László főispán elnökölt.

Délelőtt 9 órákor kezdődött a megye közigazgatási bizottságának ülése, melynek első tárgya az *alispán* havi jelentése volt. E szerint a megyében a személybiztonságot 9, a vagyonbiztonságot 17 esetben támadták meg az elmúlt hó folyamán. Az állatjárványok közül a sertészvész 10 községben fordult elő, a lépfene, takonykór, veszettség szórványosan. A *pénzügyigazgatóság* jelentése szerint egyenes adóban befolyt 93.422 korona, hadmentességi díjban 247 korona, közvetett adók és illetékekben 131.815 korona. A *főorvos* beszámolt az egészségügyi állapotról, mely türethetőnek mutatkozott. A heveny fertőző betegségek közül a vörheny 12, a kanyaró 11, a hasihagynáz 4, a hökhurut 5, a roncóló toroklob 2, a vérhas 1 községben lépett fel. Napszurásban több ember halt el. A *kir. ügyészség* bejelenti, hogy a fogházban 58 egyén volt letartóztatva, közöttük 50 fiú, 5 nő; elítéltetett 48, felebbezés alatti 5, vizsgálati fogoly 2. Az *államépítészeti hivatal* az utak állapotáról tett jelentést, majd a tanfelügyelő jelentései következtek, melyekről más helyen írunk.

A város közigazgatási bizottsága délután 4 órákor ülésezett. Az itt betérjlesztett jelentéseket a polgármester havi beszámolójában, tegnapi lapunkban részletesen hoztuk. *Hegedüs* László, kit az elhunyt *Varjassy* József helyébe választottak a közigazgatási bizottság tagjává, mint ilyen, először vett részt az ülésen. Az év végéig mindazon albizottságokban, melyeknek *Varjassy* József tagja volt, *Hegedüs* vesz részt.

— **Az öngyilkos közjegyző, Molnár** Imre haláláról családja a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Soltész Sándorné szül. Molnár Adél, mint leánya, Soltész Sándor veje, Jelentsik István mostoha fia és Páthy Károlyné szül. Molnár Roza nővére az összes rokonok nevében megsomorodott szívvvel jelentik Somogyi *Molnár* Imre borosjenői kir. közjegyzőnek f. hó 6-án életének 54 évében történt hirtelen elhunytát. Az elhunyt hült tetemei f. hó 7-én délután 4 órákor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a borosjenői sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmiseáldozat f. hó 8-án délelőtt 9 órákor lesz. Borosjenő, 1900. évi augusztus hó 6-án. Béke hamvaira!

— **A magyar nyelv a közös kaszárnyakban.** A közös hadseregbeli hatóságok sok nehézséget okoznak a tisztí vizsgára jelentkező önkénteseknek a magyar szó és magyar írás miatt. Az önkéntesnek, ha azt akarja, hogy tartalékos tisztté kinevezzék, atyjától, gyámjától, vagy hivatali főnökétől bizonyítványt kell a katonai hatósághoz beadni arról, hogy legalább évi ezerkétszáz korona jövedelme van. Ezt a bizonyítványt a városi hatóságnak és királyi közjegyzőnek is hitelesíteni kell. A katonai hatóságok — mint értesülünk — az utolsó időben nem fogadnak el semmiféle magyar írást, törvény ellenére azt követelik, hogy az okirat az első betűtől az utolsóig német legyen. A magyar önkéntes tehát kénytelen-kelletlen megírja, vagy megírattja német nyelven a bizonyítványt. Igen ám, de ezt még a városi hatóságnak is el kell látnia valami klauzulával, már pedig a város, igen helyesen, nem fogad el német írást. Szóval az önkéntesnek a város részére magyarra kell lefordíttatnia a bizonyítványt s a közjegyzővel a fordítást hitelesíttetnie kell, mert a városi hatóság csak így látja el a klauzulával. De a magyar klauzulát megint a hadsereg nem fogadja el, németre kell tehát fordíttatnia a klauzulát is s a közjegyzővel szintén németül kénytelen ezt is hitelesíttetni. A katonai hatóságoknak ez a tiltakozása a magyar szó s magyar cím ellen nemcsak azért türethető, mert szörszálhasogatásával végtelenül nehezé, sokszor lehetetlenné teszi a bizonyítvány beadását, hanem azért is,

mert semmiféle törvényben igazolását nem találja és csorbítja a magyar nyelvnek a közös hadseregben amugy is roppant szűkre szorított jogait.

— **A szélhámos „kegyelmes ur“.** Nagy feltűnést keltett Szabadkán néhány nap előtt egy nemzetközi szélhámos szereplése, aki *Palicson*, Szabadkán és Kamaráson elkövetett szédelgése után egy nevelőnőtől, akivel *Bajáról* jött, 70 forintot lopott és megszökött. A szabadkai rendőrség elrendelte országos köröztetését, de mind-egyeddig nem akadtak nyomára. Tegnap érkezett le a budapesti államrendőrségnek egy átirata és az adott személyleírás alapján a szélhámos fényképe is. A fényképen a vácsi fegyháznak az a száma is rajta van, amelyet a „kegyelmes ur“ ott kapott. A szám, mely mellére volt akasztva, a fénykép fölvételekor 4850. A budapesti rendőrség a szélhámos eddigi működését közli rendőrségünkkel. *Simai* Gyulának hívják, raskolniki születésű nemzetközi betörő. Már három izben volt a vácsi fegyház lakója; kettő, négy és hat évet töltött már magyarországi börtönökben, ezenkívül külföldön is több izben volt már büntetve, mindenütt betöréses lopás miatt. Legutóbb tíz évre kiutasították Budapest területéről szédelgés miatt, azóta bejárja az országot, különösen a fürdőhelyeket keresi fel, ahol urias módon él, lehetőleg előkelő társaságokba keveredik és a kötött ismeretségek alapján rendszerint pénzt csikar ki. Hogy most hol jár, azt megállapítani nem lehet, valószínűleg az erdélyi fürdőket járja most be, miután Szabadkáról Szeged felé utazott.

— **A főhadnagy karrierje.** *Willner* Károly, volt közös hadseregbeli főhadnagyot, mint tudósítónk telegrafálja, ma *Szegeden* elfogták. *Willner* czinkostársa volt *Hradzil* Gottfriednek, az ismert nevű rablógyilkosnak, a kit szintén elfogtak és visszavittek Bécsbe, a honnan a minap fogságából megszökött.

— **Elzúllott albiró.** A nagyhirű munkácsi volt ev. ref. papnak, *Literáty* Jánosnak volt a fia *Literáty* Béla, aki iskoláit elvégezvén, előbb *Kassán*, majd *M.-Szigeten* volt törvényszéki jegyző, később pedig Nagy-Becskerekre került kir. járásbírói albirónak. A csinos megjelenésű, tehetséges ifju kedvelt volt a társaskörökben és szép jövőt jósoltak neki. Meg is nősült később, de a szesz italok iránti szenvedélye miatt csakhamar ellenkezésbe jött fensőbb hatóságával. Állását el kellett hagynia, felesége is elvált tőle. Azóta városról-városra, faluról-falura ment s jó ismerősei részvételéből tartotta fenn magát. Annyira elzúllott, hogy végre korcsmákban, csavargók társaságában mulatott. E hó 2-án szülővárosában Munkácson végre eljött érte a megmentő halál. Egyszerű fakoporsóban tették le örök nyugalma helyére. A szerencsétlen negyven évet élt.

— **Aa altábornagy 32.000 koronája.** Nem kis feltűnést keltett Bécsben annak idején az a betörés, melyet *Kirchhammer* Sándor altábornagy lakásán követtek el. *Blecha* Ferencz, helyesebben *Schlesinger* Ferencz országszerte ismert 22 éves betörő ugyanis 32.000 koronát készpénzben ellopott és azóta nyomtalanul eltűnt. Talán most nyugodtan élhetné világát *Schlesinger*, ha társát, *Pravda* Hubertet, ki neki a betörésnél segédkezett, szintén be nem csapta volna és neki bűnrészét megadta volna. Ez okozta vesztét. *Pravda* ugyanis feljelentette őt és a bécsi rendőrség országszerte körlevéllel rendelte el nyomozását. Kiderült, hogy *Schlesinger* kedvesével *Temesvárott* is tartózkodott, a honnan gyorsvonaton *Bukarest* felé utazott. A *temesvári* rendőrség távirati megkeresésére a *Bukaresti* rendőrség *Schlesingert* és kedvesét tegnap tényleg el is fogta. Megmotoztatásuk alkalmából a lopott pénzből még mintegy 22.000 koronát találtak náluk. A bécsi rendőrségtől három rendőrbiztos már utban van *Bukarest* felé, hogy a jó firmákat oda szállítsák.

— **Gönczyt felakasztják.** Gönczyt, a ki néjével Berlinben azt az ismert szenzációs rablógyilkosságot elkövette, mint tudósítónk telefonálja, a napokban *felakasztják*. Gönczy minden lehető elkövetett, hogy a halált kikerülje. Kegyelmi kérvényt irt a császárhoz, de a *moabiti* börtön előtt azért már föllállították az akasztófát, mert a hatóságok nem hiszik, hogy Gönczy kegyelmet nap. Ha a császár elutasítja a kérvényt, 24 óra lefolyása alatt föl fogják akasztani.

— **A morfinista halála.** A *fiumei* közpórházban ápolták hónapok óta *Rudoff* János susáki nyomdatulajdonosát, a *Vicesa* című autonomista lap szerkesztőjét. *Rudoff* erős morfinista volt és nem bírták kigyógyítani. A szerencsétlen ma befejezte életét: a kórház ablakára felakasztotta magát.

— **Hogy mulatnak Biharban?** Egyik nagyváradi lap írja ezt a jóízű históriát: A Józsa Gyurik kora már lejárt. A régi dinomdánomoknak, országra szóló hecczeknek se hire se hamva. A nagy hecczedvelők unokái bajokkal élők, jámbor emberek, kiknek elég gondot ad a finansziniszter legújabb rendelete, — az adófizetésekre vonatkozólag tudniillik. Ám a régi virtus még sem veszett ki egészen. A régi dicsőség fénye föl-föltetszik egy pillanatra. Van még olyan magyar ur, a kibe megterem még a régi hangulat. Egy biharmegyei földbirtokosról szól a dal.

Mulatós jókedvéről ismeri az egész vármegye. Ha bekerül Nagyváradra, ugyancsak van dolga a cigánynak. Mert vakmerő ötletei vannak a nagyságos urnak. Nemcsak azt teszi meg, hogy három nap és három éjjel mulat, de kényszeríti a kompániát is a kitartásra. Ha a társaság valamelyik tagja elázik, abba okvetlenül életet önt a nagyságos ur. Olyan gyönyörűn ló el a füle mellett, hogy a legtörelmesebb dohártya sem bírja ki. Egyszer megtörtént, hogy valaki hátradülve, a falnak támasztva a fejét próbálta kipihenni két éjszaka fáradságait. A feje körül, arasznyi távolságban glóriát rajzoltak a revolver-golyók.

Egy ilyen mulatság volt a napokban is. Harmadik napon kocsi szedelőzködött a társaság s elhajtatott faluzni. A faluzás abból áll, hogy minden utszéli korcsmába belátogatnak. A cigányt persze magukkal vitték. Az uton szembe jön két paraszt ember. A nagyságos ur megismeri őket.

— Üjjetek fel, Jóska!

A két atyafi felül az egyik kocsiába. Ismerték jól a nagyságos urat, hiszen nála aratnak már vagy husz év óta. Betértek a legközelebbi korcsmába. A társaság fél óra múlva teljesen el van ázva. A cigányok is alusznak. A nagyságos ur nem tehet semmit. Előveszi a revolverét. Mindhiába. Nincs már egy tölténye sem. Hárman vannak ébren. Ő és a két atyafi. Ezek roppant buzgón isznak. A nagyságos ur szíve megtelek keserűséggel, a hogy nézi ezt a sok elázott embert.

— Hej, Jóska, nem így volt ez régen! . . .

— Bizony nem az, nagyságos uram.

— Emlékszel most tíz éve arra a karácsonra?

— Hogyne. Akkor volt, hogy a *Kőszegi* nagyságos már a negyedik napon meg akart szökni, aztán a nagyságos ur kilötte alóla a lovat . . .

— Hát az Izsák korcsmárosra emlékszel? Akkor is így szedtelek fel az uton.

— Bizony! . . . Hogy óbégatott, mikor négy felül is felgyújtottuk a korcsmát! . . .

Magát a Jóska is el szédítik a gyönyörű emlékek s lehajtja a fejét a padra. A nagyságos ur meghatottan kotorász a zsebében s kihalás még egy töltényt. A másik pillanatban óriási döbbenés. A pislogó petróleum-lámpa ezer darabokra török. A mámoros urak ijedten riadnak fel. A nagyságos ur pedig mélabusan szól Jóska felé:

— Gyere Jóska, menjünk más korcsmába. Hagyjuk itt ezeket a pulyákat . . .

— **Halálozás.** Özv. Tajti Lajosné szül. Kuppis Margit a maga és leánya Ilonka, ugy számos rokonai nevében is mélyen megtört szívvel jelenti a szerető férj, atya, a jó gyermek, testvér, sógor, rokon és jó barát *Tajti Lajos*, a. cs. e. v. vizsgáló lakatosnak folyó évi augusztus hó 7-én, életének 30-ik s boldog házassága 6-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után az Urban történt elhunytát. A boldogultnak földi maradványai folyó évi augusztus hó 9-én d. u. 5 órakor fognak Aranykéz-utca 9. számú házból a felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat az elhunytnak lelki üdvéért pedig augusztus hó 10-én d. e. 9 órakor fog a főt. Minorita-atyák templomában az egek Urának bemutatni. Arad, 1900. augusztus 7. Aldás emltkére! Legyen a hant könnyű porai felett!

— **Csak egy negyed órára.** Sokat nevetnek a budapesti tőzsdén most egy sikerült tréfa felett a melyet az egyik *Bischitz* követett el a Hungária száló kávéházában. A milliomos hírében álló gazdag börzianer ott ült az asztalnál és ujságot olvasott. Egyszerre oda siet hozzá egy *Berger* nevű ismert tőzseügynök, s ki változó szerencsével játszik a veszedelmes tőzsebarlangban.

— Ugyan kedves *Bischitz* ur, nem volna szíves nekem egy negyedórára 300 forintot kölcsönözni? — szölija meg *Bischitz* az ügynök.

— Igen szívesen, — szól némi gondolkodás után az öreg. Várjon egy kicsit.

Ezzel *Bischitz* felállt és bemegy a kávéházba, az ügynök vár, türelmetlenül vár. Végre megjelenik B. újból és leül:

— Mindjárt.

Az ügynök azt hiszi, hogy a gazdag *Bischitz* bizonyosan ezrest váltat és ismét vár. E körben gyorsan mulnak a percek és az ügynök már tükön állott. Végre nem állhatja szó nélkül.

— Hát megkapom kedves *Bischitz* ur?

Bischitz az órájára néz.

— Már oda is adtam kedves *Berger* barátom, már vissza is adta.

— B. nagyot néz.

— No igen, hiszen a negyedóra a mennyi időre magának a pénz kellett, már le is telt.

S ezzel a körülállók zajos kacagása között távozott.

— **Kofaasszony, mint többszörös milliomos.** Hallatlan szerencse érte — mint lapunknak táviratozzák — *Somogyi Teréz pápai* gyümölcsárú asszonyt. A napokban elhunyt özv. *Weiletz* grófné, szül. *Somogyi Ilona*, a kovácsi-i és lovász-patonai óriási birtokok tulajdonosnője. Miután örökösök nincsenek, a *Weiletz* grófi család pedig egészen kihalt, a több millió értékű birtok az oldalági rokonra: *Somogyi Teréz*re szállt, kinél irigyeltebb kofaasszony ez idő szerint nemcsak Magyarországon, de széles e világon nincs.

— **Leégett gőzmalom.** Az Ujvidék melletti Torsa községben *Machner Fülöp* nagy gőzmalma leégett. A kár meghaladja a hetvenezer koronát.

— **Magas életbiztosítások.** A napokban elhunyt *Alfréd* coburg-gothai herceg életét *hatmillió* márkára biztosította; a biztosítást több társulat kötötte meg közösen. Hasonló magas biztosítás nem ritkaság hercegi családokban. Így *Umberto* olasz király szintén nagy összegre biztosította életét és a társulatok most sokat fizetnek *Margit* királynénak. *Viktória* angol királynő egészséges szervezete folytán valóságos aranybánya lett a biztosító társulatok részére. A *walesi* herceg szintén nagyobb összegre van biztosítva. A polgár emberek között a legmagasabb összegre *Peavey M.* van biztosítva: *négy millió* márka erejéig. Ezért évente 193,400 márka díjat fizet. *Vanderbilt* szintén ily ösz-

szegre van biztosítva, de ő csak 140,000 márka évi díjat fizet.

— **Véres bucsu.** Tegnap tartották meg Szegeden az országoshírű havi bucsut, melyre messzeföldről zarándokolnak a katolikus hívők. A környékbeli tanyai legények is megjelentek a bucsun, mely alkalommal egyik sem akart megfélekedezni a bucsufiáról, mit az imádoztjának szánt. *Tanács* Imre is összevásárolta a legszebb mézeskalácsokat, miközben legény-pajtásai előtt elszölte magát, hogy azokat *Szöri* Julisnak szánta. A legények csakhamar tovább adtak a titkot s eljutott az *Szélpál* And. ás fülebe is, a ki régi imádozója volt *Szöri* Julisnak. Tegnap délután a bucsu befejeztével együtt mentek a tanyai legények vasuton Szatymázig. Itt leszálltak és csoportokban szétoszolva balagtak hazafelé. *Tanács* Imre és *Szélpál* András együtt haladtak, a mikor szóba került a bucsufia, mire *Szélpál* figyelmeztette *Tanács*ot, hogy a bucsufiát oda ne adja *Szöri* Julisnak, mert baj lesz belőle. *Tanács* erre hetykén azt felelte vissza:

— Ez csak neked lehet bajod, nem nekem.

A féltény szerelmes *Szélpál* erre méregbe jött, kirántotta bicskáját s mielőtt társai megakadályozhatták volna, hátulról néhány erős döfést tett ellenfele hátába, mitől *Tanács* eszméletét veszve összeesett. A többi legény a szerencsétlenül járt legényt kocsi tette és elvitték a közeli szállásukra, a hol rövid idő alatt meghalt. A gyilkos *Szélpál* András a csendőrség még az éjjel elfogta.

— **Hölgyek a nyíltérben.** A vidék csak szereti a pletykaszerű szituációkat. Bizonyítja a *Lippa és Vidéke* közelebbi megjelent száma, melynek szerkesztői üzenete így szól:

Egy lippai hölgyecskének. Mint hallottuk, kegyed nagyon haragszik lapunkra azért a bizonyos nyíltéri szövegért; biztosítjuk, hogy nem is sejtettük hogy kegyed is azon excedáló hölgyek csapatába tartozik, kikre a nyíltéri szöveg vonatkozott; ha már elárulta magát, úgy kegyednek is mint a többinek — *jobb erkölcsöt kívánunk.* Hogy rongyos ujságunknak — a mely tényleg nem a kegyed csipkéiből, hanem szegény füttyölős zsidók által ki tudta hol szedett rongyokból készült papiroson nyomódik — kifakadása mit sem árt, be fogjuk bizonyítani az által, hogy leközelebb kegyed és társnői fürdői viselkedéséről egy állandó rovatot fogunk „rongyos lapunkban“ nyitni. Pá! . . . *A szerkesztő.*

Hogy mit szölt ehhez a „lippai hölgyecské“, erre mi is kíváncsiak volnánk.

— **Elhamvadtt termés.** Majdnem egy egész község buzatermése lett a napokban Bihar megyében a lángok martaléka. *Bagaméron* meggyuladt a község szerűje, rövid idő alatt a tűz úgy elterjedt hogy a szérűn asztagba rakott egész buzatermés, cséplőgépeستől mindenestől elégett. Azok a gazdák, kiknek termésük odaégett, most a legnagyobb nyomornak néznek elébe, mert az elégett buzának csak kis része volt biztosítva. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy a tűz gyújtogatásból eredt. A tettetést a csendőrség erélyesen nyomozza.

— **Leánya után a halálba.** Megrendítő öngyilkosságról ad hírt temesvári levelezőnk. *Haas* Péter ottani kőművesmester nehrég elhunyt lányának sirján felakasztotta magát. Az öngyilkos hátrahagyott levelében elpanaszolja, hogy forrón szeretett leányát, kit nagy áldozatok árán tanítónőnek képeztetett ki, hogy öreg napjaira támasza legyen, elragadta nemrég a halál és ő nem képes reményeinek sirbaenyésztét tulélni. Végső akarata a szerencsétlen aggastyánnak, hogy leánya mellé temessék. Most már ott nyugosznak egymás mellett.

— **Rablógarázdálkodás Debreczenben.** *Fon* Sándor debreczeni kereskedő és családja ellen az ugynevezett *Szabó*-féle tanyán ma egy rablóbanda merényletet követett el. A kereskedő nejjével és anyósával a cséplésnél volt odakint, mikor éjjel bekiáltottak hozzájuk az ablakon:

— Add ki, zsidó, a pénzedet, különben rosszul jársz!

Ugyanakkor valóságos golyózápor zudult a házra. Fonék a hátsó ablakon elmenekültek az erdőbe. Mikor ezt a rablók észrevették, bementek s az ott volt 150 frtot elvitték. Nagyobb baj szerencsére nem esett.

— **Modern troglodyták.** Pár nap előtt *Southport* város egyik házában furcsa felfedezést tettek. A ház titokzatosságánál fogva, már régen felköltötte a szomszédok kíváncsiságát, úgy látszott, mintha laktak volna benne és mégis az egész ház olyannak tünt fel, mint egy rom. Az ablakai állandóan le voltak szegezve deszkákkal. Többen azt állították, hogy egy öreg hölgy lakik benne, kit mindennap láttak onnan kijönni és a városba menni, hogy ott a szükséges élelmi szereket megvegye. Mikor azonban ezt a hölgyet sem látták már hosszabb idő óta, a rendőrség vette át a nyomozást a szomszédoktól és felkutatta az egész házat, de nem találtak semmit. Csak mikor a pinczét vizsgálták át, akkor jöttek több érdekes dolognak nyomára. Már a lakások átvizsgálásánál feltűnt, hogy nagy halmaz szén és más oly dolgot találtak, melynek rendes körülmények között pinczében a helye. A pinczék pedig pazarul voltak berendezve. Az egyik fülkében karosszékben ülve ráakadtak a titokzatos éteesebb hölgyre, de már akkor halott volt. A hölgy több évig élhetett a pinczében és csak akkor jött a napvilágra, ha szükségleteit kellett beszereznie. Hasonló esetet jelentenek Dorsetshireből. Egy jó módú ember, aki házat akart építtetni, e célra a főváros part magaslatát szemelte ki. Mikor megkérdezték, hogy miért választotta ezt a helyet, azt felelte, hogy onnan állandóan hallhatja a tenger morajlását és szemlélheti a hullámok csodás játékát. Az építészek azt tartották, hogy a házat a téli viharok majd bedöntik, azonban az öreg ur nem állt el szándékától. De nem egy embernek volt meg a vágya arra, hogy cigánymódra a föld alatt lakják. Így *Saurier*, a népszerű francia író, legszívesebben a föld alatt írta regényeit.

— **Öngyilkossági kísérlet egy mulatságon.** Vidám nyári táncmulatság folyt le tegnap Kolozsvárott. A virágillatos nyári est, a vért izgató táncz szerelemre gyújtotta *Kiczko* N. ifju szívét szép tánczosnője iránt. Es elröppent ajkáról az epedő vallomás. De nem talált meghallgatásra. Kért, könyörgött egyre hevesebben majd fenyegetőzött, hogy öngyilkos lesz. A leány csak nevette, mint Kund Abigél Bárczi Benót. De *Kiczko* sem tréfált. Előrántotta revolverét és azt jobb mellére irányozta. De keze megcsuszott és a golyó oldalát horzsolta. Ekkor másodszer is lőtt és most bal alsó karját lőtte át. Mentőket hívtak, a kik minden szabadkozása ellenére bekötötték vérzeseit. A büszke leány s mind, a kik a mulatságon jelen voltak, szomorú emléket vittek haza az estélyről.

— **Pestis-beteg Hamburgban.** Arról az állítólagos pestisgyanus esetről, a melyről a lapok hírt adtak, ezt írja a *Hamburgische Börsenhalle*: A fertőző betegségek behurczolásának megakadályozására szervezett egészségügyi kikötő-vizsgálat alkalmával július 15-én egy hajón egy embert találtak, aki látszólag tifuszban szenvedett. A beteget a közkórházba vitték. Augusztus 4-én olyan tünetek mutatkoztak, a melyek azt a gyanút keltették, hogy közveszélyes betegség lehet a dologban, a miért is a beteget az övrendszabályok szigorú megtartásával az eppendorfi kórház járványosztályában elszigetelték és egyidejűleg mindazokat az embereket, a kik a beteggel érintkeztek, orvosi megfigyelés végett az eppendorfi barakkokba vitték.

— **Megszökött kereskedő.** Valamikor czipész-mester volt Nagyváropon *Klein Mór*. Az üzlete azonban rosszul ment és abbahagyta. Fehérnemű áruval kezdett foglalkozni, a melyet *Jung Ferencz*től kapott bizományba. Legutóbb is mintegy 800 korona értékű árukat

vitt el Belényesbe. Onnan azonban ezideig nem tért vissza. Mikor családja már napok óta hasztalan várta, tukakozódni kezdtek utána, de megnyugtató választ nem kaptak sehol. Időközben rájöttek arra is, hogy *Klein* Belényesbe magával vitte a felesége ékszereit is, a mi arra vall, hogy már előzetesen eltökélte magát a szökésre. A szerencsétlen *Klein* ellen, ki a legnagyobb nyomorban hagyta itt feleségét és hat kis gyermekét, tegnap a rendőrségnél bűnvád följelentést tett sikkasztás miatt *Jung Ferencz*. A rendőrség elrendelte *Klein Mór* körözését.

— **Frankl Leo siremléke.** A budapesti szociáldemokrata párt még a tél folyamán engedélyt kért *Rudnay* főkapitánytól arra, hogy gyűjtést indíthasson a kommün magyar származású miniszterének: *Frankl* Leonak Párisban felállítandó siremlékére. A főkapitány a gyűlést nem engedélyezte. A szocialisták a főkapitány határozatát sérelmesnek találták és felfolyamodással éltek. A belügyminiszterhez fordultak, hogy másítsa meg a főkapitány végzését. A felelkezés eredménytelen volt, mert *Gullner* Gyula államtitkár jóváhagyta *Rudnay* főkapitány elutasító végzését.

— **Ujdonság.** Egy csinos album, ötven darab képes levelezőlapal együtt kapható csak két koronáért. *Porter* Vilmos koronás áruházában Aradon, a Központi szálloda épületében.

— **Kedélyes színházjáró.** Ugyancsak kedélyes emberek lehetnek azok ketten, akikről Varsóból hírt hoz a táviró. Az este a Neues Theater előadásának egyik felvonásközében egy földszinti páholyban két uriember összeszólalkozott s végül tettelegességre vetemedett. A verkedők egyike *Paskovszky* állami hivatalnok, ellenfelét, *Pirkovszky-t*, egy hetilap szerkesztőjét, két izben hatalmasan arculütötte, mire a szerkesztő revolvert vett elő s kétszer rálőtt *Paskovszkyra*, akit életveszélyesen megsebzett. A szerkesztőt letartóztatták.

— **Furcsa statisztika.** Mai napság olyan világot élünk, hogy mindent, ami a földön létezik és történik, számszerű adatokban följegyeznek, hogy az utókor okuljon rajta. A huszadik századot ennél fogva bátran lehetne a statisztika századának nevezni. Heilbronnból jelentik, hogy az ottani városháza toronyőre, ki az órát szokta felhuzni és a harangot kezelni, furcsa statisztikát mellékelte kérvényéhez, melyben fizetésének felemelését kérelmezte. Szerinte évente 288,000 lépcsőt kellett megmászania és 228,000 métermázsát kellett felhuznia. Az óra felhuzásakor 441,650-szor fordította meg a kulcsot a zárban. De miután újabban a templom tornyában is ő intézi az óra felhuzását, ez a szám nagyon felszaporodott. A tanács megértve a szegény toronyőr kinlódását, felémelte a fizetését.

— **Weisz Dávid** zálogházában szerdán az ékszereket, csütörtökön pedig az ingóságokat fogják elárverelni.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Egy művészember öngyilkossága.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 7.

Sokat hányt-vetett, dicsőségben fürdött és szenvedésen átment életpálya végződött be Hódmező-Vásárhelyen egy élénk részvétet keltő öngyilkossággal. Az ember, aki önkezeléssel vetett véget megunt és örömtelen életének, valamikor ismert színész volt a németek közt, de itthon is ismerték egy-két vendégszereplése révén.

Az öngyilkos *Grossmann* Benedek hódmező-vásárhelyi könyvkereskedő. A napokban Orosházán járt, ahol ezelőtt feleségével lakott és ott mérgezte meg magát. Fél liter szublimát-

oldatot ivott a boldogtalan ember, aki hosszas szenvedés után felesége karjai közt lehelte ki lelkét.

Grossmann Benedek élete valóságos regény. A meiningeni udvari színháznál kezdte meg működését, majd Berlinben, Münchenben és Frankfurtban aratott szép sikereket előkelő művészetével. Mint színészt ismerte meg *Levistein* Matild, egy gazdag árva leány, akit hatvanezer forint hozományjal később el is vett a hőszerelmes.

De a házasság fejében le kellett mondani a színpad dicsőségéről és át kellett térni a katolikus vallásra. *Grossmann* a bájos és művelt lelkű asszonyka mellett boldog életet élt. Orosházán laktak hat esztendeig, ahol csöndes elvonultságban élhettek.

Az akcióhoz szokott férfi utóbb megunt a semmittevést és foglalkozás után nézett. Megkinálták a vásárhelyi *Lepage*-féle könyvkereskedéssel, melyet át is vett. Amellett, hogy üzletember volt, a műkedvelői előadásokon gyakran föllépett és egyedüli vágya, álma továbbra is a színpad maradt.

Időközben *Garai* néven a kolozsvári Nemzeti Színházban is vendégszerepelt. Szegeden is fellépett a *Jó barátok* Tolosan szerepében, mikor *Keglevich* István gróf, a Vigszínház akkori igazgatója is végignézte játékát, de idegenes kiejtése miatt nem szerződött a különben intelligens művészemberrel.

Beutazta feleségével egész Európát s nagy szeretettel járogatott a színházakba. Az idén is elment Párisba, ahol megtekintette a világhírlítást és egyik elsőrendű színháznál ajánlott hőszerelmesnek. Természetesen nem alkalmazták.

Elment azután a bécsi Burg-színház igazgatójához, ahol szintén visszautasították. Budapesten is hiába próbált szerencsét. Ez a mellőzés végképp elkésztette az első babérokat fedni nem tudó rajongó embert. Üzletével nem sokat törődött, családját is meglehetősen elhanyagolta és költekezni kezdett.

Az idegesség tünetei mutatkoztak rajta. Nagyon ekzaltált volt mindig és lelki egyensúlya megingott. Fájt neki, hogy nem méltányolják kellőleg a művészetét, mely egyedüli életcélja, vágyainak tárgya és hite volt. Szerető neje aggódva látta a negyven éves ember lelki vergődését, de nem gondolt arra, ami most oly tragikus módon bekövetkezett.

*Grossmann*t haldokolva vitték Orosházáról Vásárhelyre. Mindenféle ellenszert adtak neki, de nem sikerült életre hozni. Hulláját a vásárhelyi közkórház halottaskamrájába szállították és fölboncolták.

Tegnap délután temették a város nagy részvéte mellett. Az egykor kiváló művészember halálát szerencsétlen özvegyén kívül három kis gyermek gyászolja.

Megérdemli, hogy résztvevő szívvel emlékezzünk meg róla. Hiszen oly szép álmokat hajszolt s meg is tudott halni értük.

TANÜGY.

(—) **Iskola gondnoki kinevezés.** *Magyary* Pál arad-szt.-mártoni róm. kath. lelkészt a kultuszminiszter a mácsai népiskolai gondnokság rendes tagjává nevezte ki.

SPORT.

+ **Football Vínán.** A vingaifluság körében érdekes mozgalom indult meg; a napokban tartott alakuló gyűlésén football-club szervezését határozták el. Az alapszabályokat már ki is dolgozták és a belügyminiszternek megküldték jóváhagyás végett.

TÖRVENYKEZÉS.

Apró holttestek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Nagykőrösön künn a város vége felé, az alszegen, csunya, piszkos helyen van a Gyulai Teréz háza. Ismeretes hely nagyon ez a kis rongyos ház; módos uri asszonyok, gazdag parasztnyecskek, szegény cselédleányok éveken keresztül adták kézzől-kézre a kilincsét, hogy itt megszabaduljanak bűnös terheiktől.

Ez év tavaszán feltűnt a nagykőrösi orvosoknak, hogy milyen sok a gyanusan beteg nők száma a városban és környékén. Kutatni kezdtek az okát és kutatásukban csakhamar segítségükre lett egy névtelen feljelentés, Pál Ignác csendőrmesterhez címelve.

A csendőrmester ez időtől kezdve folyton nyomozott s két hónapi fáradozásának meg is lett az eredménye. Mikor a bizonyítékok már mind a kezében voltak, akkor tartóztatta le Gyulai Terékát, ki eleinte tagadott, de a mikor rábizonyították, egyszerre 14 nőről árulta el, hogy ő segédkezett náluk. Köztük egy fiatal asszonynál is, ki a műtét után meghalt.

Az asszony holttestét azonnal kiásták a sírból. A koporsóban egy hat hónapos gyermekholttestet is találtak. A hatóság erre egész egy gyanus halálozás dolgában rendelte el a holttestek kiásását. Egy magzatot az istállóban a trágya alatt találtak, egy másik egy skatulyából került elő, egy a padlás zugában volt elrejtve, de a legtöbbet a temető árkában ásta el Gyulai Teréz éjnek idején, amikor senki sem látta.

A kecskeméti törvényszék 5 évi börtönre és 80 korona pénzbüntetésre ítélte Gyulai Terékát, a ki az ítélet ellen a táblához felebbezett. Ma foglalkozott ezzel az ügygyel a kir. ítélőtábla szüneti tanácsa Sárkány János elnökle alatt és Devich László bíró előadása alapján a törvényszék ítéletét három évi börtönre szállította le. Az ítélet jogerős.

NAPIREND.

Augusztus 8. Szerda. Róm. kath. naptár: Czlrjék. — Protestáns naptár: Czlrjék. — Görög-keleti naptár (Julius 26.): Hermolaus. — A nap két 4 óra 31 perczkor, nyugszik 7 óra 6 perczkor. — A hold két 5 óra 13 perczkor, nyugszik 1 óra 30 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 760.7 milliméter, délután 2 órakor 761.4 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 17.0, délután 2 órakor C° + 23.9. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor EN. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor felborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 4 mm.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, hőemelkedés.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Schreyer Harry hangezerkiállítás (Szabadságtér 21.) Nyitva naponta délelőtt 10—12 óráig, délután 3—7 óráig. Bemenet szabad.

Augusztus 8. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Augusztus 12. A mokrakegyi pinczeszövetkezet alakuló közgyűlése délután 3 órakor (Apatelek községháza.)

Augusztus 15. Tisztiorvosválasztás Eleken.

Szeptember 12. Országos pinczergyűlés Aradon.

Vigalmi naptár:

Augusztus 11. A tánczedvelő ifjuság és a Koronell-féle tánciskola növendékeinek táncpróbával egybekötött táncvigalma (Uj-Arad, Szőlő-kerthelyiség.)

Augusztus 15. A pankotai önkéntes tűzoltókar táncvigalma (Fehér kereszt.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Bortermelők gyűlése.

Arad, augusztus 7.

Szombaton az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya

Kosinsky Viktor elnökle alatt Gyorokon gyűlést tartott.

Jelen voltak: *Halmai Andor, Marschall Lajos dr., Magyar Ferencz, Szilvássy Géza, Soly-mossy Lajos báró, Sármezey Ákos és Laehne Hugó* titkár.

(Panaszok egy czég ellen.)

Elnök a gyűlést megnyitván *Mokra hegy-község* elnökségének következő átiratát terjeszti elő:

Apatelek „Mokra hegyközség”-nek tudomására jutott, hogy *Aradon* (Deák Ferencz utca) *Kohn S. és fia* ménesi lakos, borkereskedő czég nagyszabású üzletét állítólag „*Ménés-magyarádi bortermelők pinczeszövetkezte*” czim alatt, illetve czégjegyzés alatt vezeti.

Miután Magyarország bortermelő vidékei törvényhozásilag a bor jellegét tekintve, felosztattak, s Aradvármegye összes hegyaljai „*Ménés-magyarádi borvidék*” czimmal lettek elnevezve, s minthogy a szőlőbirtokosok vagy bortermelők gyűjtő név alatt legalább is a hegyalja birtokosságának nagyobb zöme illetőleg színe-java érhető; a fent nevezett czég oly czímet használ tehát, mely félrevezetésre nagyon alkalmas, s melynek köpenyege alatt 2—3 embernek rejtőznie semmiestre sem volna szabad.

Megengedjük, hogy a nevezett czég esetleg legjobb borokat árul, mindamellett helyesnek tartanánk azt, hogy borait kiki saját neve alatt hozza forgalomba.

Tisztelettel kérjük ennélfogva a tekintetes elnökséget, sziveskedjék e körülményt kinyomozni, annak eredményét a borászati és szőlészeti szakosztálynak bejelenteni illetőleg ott egy tiltakozó javaslatot tenni.

(Az elnök javaslata.)

Kosinsky Viktor elnök méltányolja a hegyközség álláspontját, azonban a kereskedelmi törvény alapján alakult szövetkezeteknél nincs az alapszabályokban kimondva, hogy a szövetkezet köteles feloszlatni, hogy ha a szövetkezeti tagok száma egy bizonyos minimumra apad, s így a szoban forgó szövetkezet törvényes alapon létezik és ámbár valószínű, hogy nemcsak saját termésű, hanem összevásárolt, sőt talán olasz borokat is hoznak a szövetkezet czége alatt forgalomba. (Felkiáltások Biztos!) Így tehát azt előbb meg kell állapítanunk. Javasolja, hogy ennek alapján felterjesztést intézzen a Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi miniszterhez, melyben kimondani kéri akár rendeleti, akár novellaris uton, hogy bortermelő szövetkezetek *csakis saját termésű borokat* hozhatnak forgalomba. Ennek megtörténte után módunkban fog állani oly bortermelő szövetkezetet, mely nem saját termésű borokat is forgalomba hoz, lehetlenné tenni.

A Gazdasági Egyesület felterjesztésében hivatkozik arra, hogy a földmívelésügyi miniszterium a pinczeszövetkezetekről szóló kiadványában bortermelő szövetkezetek létesítésére buzdít, sőt az ujabban alakult szövetkezeteket anyagi támogatásban is részesít, kell tehát, hogy a földmívelésügyi miniszterium módot találjon arra, hogy a bortermelő szövetkezetek hasonló visszaélésektől meglegyenek védve; mert ha ma egy tisztán szőlőbirtokosokból álló bortermelő szövetkezet létesül, és mellette hasonló elnevezéssel egy borkereskedelmi vállalatot alapítanak, kell, hogy ez utóbbi mozgékonyabb és élelmesebb lévén, a szövetkezetet mihamarabb tönkretegy. Ismételten ajánlja javaslatát elfogadásra.

(A határozat.)

Marschall Lajos dr.: Mindaddig, míg a szövetkezet a kereskedelmi törvény alapján alakult és a törvényszéknél bejegyzett alapszabályainak eleget tesz, nem tehetünk ellene semmit se, hanem akkor a bortörvényhez kell folyamodnunk, mely kimondja, hogy csak az illető szőlőhegy-vidéken termelt bor hozható annak elnevezése alatt forgalomba. Igaz ugyan, hogy a törvényben még az is foglaltatik, hogy az illető szőlőhegyvidéken termelt vagy annak *jellegével* bíró bor hozható a szőlőhegyvidék elnevezése alatt forgalomba, ami ismét bő alkalmat nyújt, e törvény kijátszására, melynek módosításában látja szóló egyedüli módját hasonló visszaéléseknek gyökeres orvoslására.

Laehne Hugó: Csatlakozik az elnök előterjesztéséhez és javaslatához, mivel feltéve, hogy a kereskedelmi törvényt reformálnák és kimon-

danák, hogy a szövetkezetnek fennállásához egy bizonyos számú — ez esetben — szőlőbirtokos taggal kell birnia, mi sem volna könnyebb, mint ezen törvény kijátszása, egyszerűen a szövetkezet fennállásához szükséges hiányzó tag számot — mindig található — strohmannokkal töltve be.

Egyáltalában nem czélja a szövetkezetnek borkereskedést üzni, hanem az egyforma minőségű bornak nagymennyiségekben való minél jobb értékesítését szolgálja, mivel egyszersmind szolgálatot tesz a borkereskedőnek is, őt sok utánjárástól és a bornak mindig fáradságos összehazasításától megkímélve.

Indítványozza tehát, hogy a szakosztály kérje fel az *Aradvármegyei Gazdasági Egyesület elnökségét*, miszerint írta fel a földmívelésügyi miniszterhez, annak kimondását kérve, hogy bortermelő szövetkezetek csakis a tagok saját termésű borni értékesítésével foglalkozhatnak.

A szakosztály ily értelemben határozott s evvel a gyűlés véget ért.

Laehne Hugó.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, augusztus 7.

Két napi esőzés után nyugodtabban néznek gazdáink kapás terméseik fejlődése elé. A tengeri szemek fejlődésére különösen előnyös volt ez eső.

A cséplést még javában folytatják.

Az üzlet is élénkülni kezd. A buza ára 20 fillérrel emelkedett, egyéb termények is jó árral kerestetnek, szóval új élet uralkodik gazdáink körében.

A mai hetipiaczra mintegy 1200 méter-mázsza buza, kevés ó-tengeri és új rozs, árpa behozatal volt.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, *korona* értékben:

I-ső minőségű buza 6.80—6.90.

Közép minőségű buza 6.60—6.70.

Ó-tengeri 5.70—5.80.

Uj-rozs 5.40.

Uj-árpa 4.60.

Uj-zab 4.50.

Az irányzat szilárd.

— A mokrakegyi pinczeszövetkezet f. hó 12-én d. u. 3-órákor az *apateleki* községházán alakuló gyűlést tart. Az ülést *Magyar* hegy-széki elnök és *Gálik* Mátyás hegy-széki jegyző hívják össze.

— Fizeséktelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizeséktelenségeket jelenti: *Deutch A.* keresk. czég *Tapotstány*. — *Peltsarsky Adolfné, Ungvár*. — *Schuszdek Adolf, Losoncz*. — *Mandl M. K. Lédecz*. — *Spiller J.* és társa, keresk. czég *Budapest*. — *Staberey Frigyes, Marienbád*. — *Weisz Salamon Galatz*.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 7. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogrammon sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 94 — 95 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 93 — 94 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 93 — 94 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 95 — 96 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 93 — 94 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 93 — 94 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokászerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 $\frac{1}{2}$ % vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. Augusztus 4-én volt készlet 42347 darab, augusztus 5-én főlhajtattott 237 darab, augusztus 5-én elszállítottott 473 darab, augusztus 6-án maradt készletben 42111 darab. Üzlet: Csöndes.

Rosenblüh H. és Társa

Arad, Szabadságtér és Forray-utca sarkán.

Nyári kelmék, crettonok, zephirek, delain, battisztok, pique
jóval leszállított áron.

Különösen figyelmébe ajánljuk a nagyérdemű közönségnek, hogy minden

péntek délután

maradék vásárt rendezünk **==** az összes árucikkekéből.

Nagy választékban vannak **Double angol plaidek,**

a melyekből egy most divatos gallér serpentin fagon már 10 frttól kezdve kapható.

Rosenblüh H. és Társa Arad,

Szabadság-tér és Forray-utca sarok.

Fegyházban kötött férfi, női és gyermek harisnyák kizárólagos raktára.

34246/IV—1900.

Ajánlati hirdetés.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közzhírré tétetik, hogy az üresedésbe jött pankotai dohány-nagyáruda kezelésének betöltése céljából az alólírott m. kir. pénzügyigazgatóságnál **f. évi szeptember hó 11-én d. e. 10 órakor** írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni.

A versenytárgyaláson részt venni kívánók egy koronás bélyeggel ellátott, sajátkezüleg aláírt zárt írásbeli ajánlatukat 1900. évi szeptember hó 11-én d. e. 10 óráig a m. kir. pénzügyigazgatóság főnökénél közvetlenül vagy posta útján nyújtásuk be.

Az ajánlat tárgyát csakis a dohányforgalom után járó tőzsdij fogja képezni.

A jogositvány elnyerésére annak lesz kilátása, a ki erre alkalmasnak találta és a ki a százalékokban kifejezendő legkisebb tőzsdij követeli, mindazonáltal az államkincstár fentartja magának azon jogot, hogy a versenyzők között szabadon választhasson.

Az eddigi dohánynagyárus, aki $1\frac{1}{2}\%$ eladási jutalék mellett egyszersmind a bélyegjegyek és váltóúrlapok elárusítását is eszközölte — a nagyáruda ke-

zeléseért a közönséges anyagnak nagybani eladása után 3% azaz három százalék tőzsdiját élvezett.

A dohánykiszárlási joggal is egybe kötött dohány nagy áruda 1899. évi nyers forgalma 207.496 kor. 14 fill. volt, melyből kiszárlása forgalmára 3444 kor. 18 fillér, — a hozzá utalt 143 dohány kis árus forgalmára pedig 204.051 kor. 96 fillér esik.

A nagy áruda kezelésével $1\frac{1}{2}\%$ százalékot meg nem haladható tőzsdijjal a valódi havanna szivarok árulási joga és $1\frac{1}{2}\%$ százalékos eladási jutalékkal a bélyegjegyek és váltóúrlapok árusításának kötelezettsége is egybe van kötve.

A dohány anyag a temesvári dohányáruraktárból a bélyeg és váltó úrlap anyag a pankotai m. kir. adóhivatalból lesz beszerezendő. Bánatpénz fejében az aradi m. kir. adóhivatalnál készpénzben, vagy a magyar korona területén közhatalóságoknál biztosítékként elfogadható óvadékképes értékpapirokban (melyek azonban csak 20% levonása melletti értékben fogadtatnak el) 700 korona lesz pénzügyi letétbe helyezendő és az az ajánlathoz az erről kapott letéti nyugta lesz csatolandó.

Az ajánlatban a követelésbe vett kezelési díj $\frac{1}{2}\%$ -ban szá-

mal és betűkkel tisztán kifejezendő és ahhoz a magyar állampolgárságot, nagykorúságot igazoló hatóságilag kiállított erkölcsi és vagyoni bizonyítvány is csatolandó.

Az ezen vállalatnál mérvadó feltételek valamint az azzal egybekötött köteleességek iránt, nem különben az ajánlatok miképeni szerkesztése és kiállítására nézve pályázni kívánók bővebb felvilágosítást az alólírott m. kir. pénzügyigazgatóságnál és a kerületbeli m. kir. pénzügyőri bizottságoknál nyerhetnek.

Aradon, 1900. augusztus hó 2.

Magy. kir. pénzügyigazgatóság.

Hirdetés.

Ismételten előfordult már azon eset, hogy sárkányozó gyermekek gondatlansága folytán a villamvilágítási sodronyok érintkezése következtében az ólombiztosítók kiolvadtak és ez által nemcsak kár okoztatott hanem az utca világítás is akadályozva lett.

Ennélfogva a magán vagyon valamint a közérdek megvédése szempontjából a sárkányozást betiltom és figyelmeztetem a szülőket és tanoncokat tartó gazdákat, hogy gyermekeiknek illetve tanonczaiknak a sárkányozás meg ne engedjék mivel minden előforduló esetben ha serdületlen követi el a kihágást az 1879. évi XL. t. cz. 27. §-a alapján a szülőt, gyámot vagy gazdát szigoruan felelősségre vonni.

Sarlot,

főkapitány.

380—1900. vh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a kisjenői kir. járásbíró 1900. V. 157. V. 263 és 1899. évi Sp. 853 számú végzése következtében Dr. Fischer Mihály, Dr. Chorin Ferencz és Dr. Bikadi Antal ügyvéd által képviselt Schwarcz József és trsa, Salgótarjáni közszénbánya társaság és Kiss György javára Mittner Károly és neje ellen 764 kor. 52 fill. 220 kor. és 350 kor. s jár. erejéig, 1900. évi április hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt 646 korra. becsült következő ingóságok, u. m.: butor, cséplőgép, tizedesmérleg, fecskendő, gépkerekek és gabona nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. bíróság 1900. évi V. 157/3. V. 263. és V. 231. számú végzése folytán a fenti tőkekövetelések, és ezek járulékaik erejéig Gyula-Varsádon leendő eszközülésére 1900. évi augusztus 11. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kisjenőn, 1900. évi július hó 28. napján.

Skonda Ödön,

kir. bír. végrehajtó.

2321

Kereskedelmi iskolát végzett leány,

ki vidéki könyvkereskedésben öt éve mint könyvelő és pénztáros alkalmazásban van, **szeptemberre**

állást keres.

Ajánlatok a kiadóhivatalba **M.** jegy alatt kéretnek. 2332

15529—22—1900.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Arad sz. kir. város közgyűlésének 15529/266/1900. sz. alatt kelt határozatához, illetve a nagyméltósági m. kir. kereskedelemügyi miniszterium 41930-VIII—1900. sz. leiratához képest 1900. évi augusztus hó 15-től kezdve úgy Weisz Dávid, mint Farkas Abrahám aradi kézizálogüzlet tulajdonosok által az arany, ezüst stb. ékszerfélékre adandó kölcsönök után legfeljebb 12% az egyéb ingóságokra adandó kölcsönök után legfeljebb 18% lesz kamat fejében szedhető, a mely kamatban a biztosítási, őrzési, gondozási, kezelési stb. díjak és illetékek, tehát az állami illeték is beleértetik.

Arad sz. kir. város közönségének 1900. évi július hó 11-én tartott közgyűléséből.

Salacz,
polgármester.

Egy jól berendezett, termő hegyi szőlő eladó Világoson,

borházzal és lakószobával, továbbá minden szükséges **szüretelő- és a szőlő kezeléséhez szükséges eszközzel**, konyha és szobaberendezéssel. — A terület kb. **hat magyar hold terjedelmű**, széles utakkal ellátva, az utak mellett gyümölcsfákkal. Az egész terület teljesen modernül alagsóvezve, az alagsó vize kutakba vezetbe, az egész évi vízszükségletet bőven kiadja. Nagyon jó fekvésű a nyerges hegy legfelső részén. **Ertekezhetni a tulajdonossal a szőlőben Világoson.**

Czim: **Györke Lajos, Világos.**

10526—1900. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város külhatárában veszett kutya kóborolván az 1888. évi VII. t. cz. végrehajtása tárgyában a nagymélt. földmívelési m. kir. miniszterium által 40,000/1888. sz. alatt kiadott utasítás 188. §-a alapján az Arad szab. kir. város területén levő összes kutyáknak 40 napon át kötve tartását vagy pedig úgy az utcán valamint otthon a lakásban is harapás elleni biztos szájkosárral való ellátását rendelem el.

Miről alkalmazkodásul a közönséget azzal értesítem, hogy a gyepmester által szájkosár hiánya miatt de elfogott kutyák a törvény ren-

delése szerint kiadhatók nem lévén, szájkosár nélkül szabadon járó kutyák kivétel nélkül elfogatni a gyepteren kiirtatni; gazdáik kérdőre vonatni és büntetgetni fognak.

Arad. 1900. július hó 19.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Árverési hirdetmény.

Alólirott, mint vb. id. Roth Bernát, gyuliczai kereskedő esődtömeggondnoka, említett esődtömeg választmányának f. évi 3. sz. határozatában lett

elrendelése folytán — közhírré teszem, miszerint a gyuliczai határban, a tótváradi vasuti állomáshoz közelfekvő, 500 kor. értékű, fából épült, két szoba, konyha lakrészekből álló korcsmahelyiség (barakk), mint felülépitmény, melyhez egy fedett tekepálya is tartozik, **folyó évi augusztus hó 14-én délelőtt 10 órakor** a helyszínén megtartandó nyilvános szóbeli árverésen készpénzfizetés mellett fog eladatni. Megjegyeztetik, hogy az árverés eredményének jóváhagyását említett csőd választmánya magának tartotta fenn.

Felhivom ezért a venni szándékozókat, hogy a kitűzött napon és időben, a tótváradi vasuti állomáson megjelenni sziveskedjenek.

Közelebbi felvilágosítás nyerhető — az árverés napjáig, alulirott ügyvédi irodájában **M.-Radnán.**

Kelt **M.-Radnán,** 1900. évi augusztus hó 5-én.

Bartos Gusztáv,

2333 ügyvéd,
mint vb. id. Roth Bernát
esődtömeggondnoka.

Uj húscsarnok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben

Szabadságtér 17. sz.

alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és **fővárosi minta szerint berendezett**

HÚSCSARNOKOT nyitottam,

hol naponta állandóan friss **marha- és borjúhús** lesz kimérve. — Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség kényes igényeinek minden tekintetben megfelelhessenek.

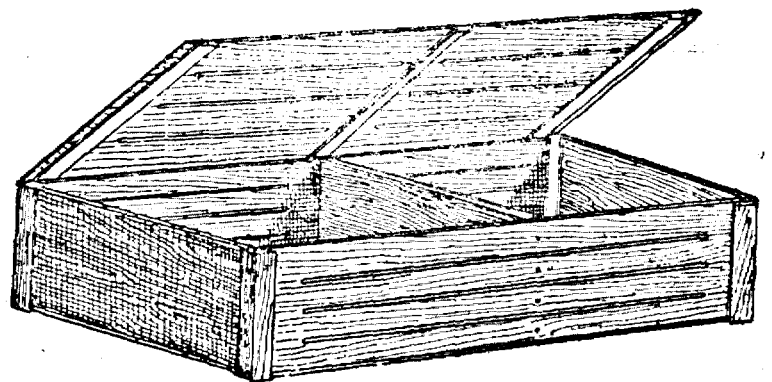
Szives támogatásukat kérve, maradok kiváló tisztelettel

Kohn Jakab.

Munk H. és Fiai gőzfűrész-, parkett-, láda- és hordógyára Maros-Szlatina, Arad-m.

Ajánlja **szőlő és egyéb gyümölcs, szárnyas, stb. szállítására**

legujabb szabadalmazott farekeszeit,

melyek sokkal előnyösebben használhatók mint kosarak. — Minden ládikához a szükséges **faanyagot ingyen!**

Képviselő Arad részére:

SCHÄFFER HENRIK, ARAD.

2191

Csak nőket érdekelhet e szenzátiós felfedezés!

„AFRODITIN“

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatásu laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjui üdeségét, ruganyos teltségét. A testbört bársonylágyává és se-lyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatásu ír gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. **Törvényesen védve.** A pénzbekeüldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában **Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. sz.**

2125

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.